

Programa d'Educació i Ambiental Municipal de Vacarisses

Ajuntament de Vacarisses

Juny 2026

Núm. Expedient 2025/0034051

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Acció Climàtica

Direcció

Gerència de Serveis de Medi Ambient
Àrea d'Acció Climàtica

Gonçal Luna

Equip redactor

ECONIMBUS, SCCL
Serveis Ambientals

Izaskun Llagostera Martínez
Idoia Juanto Benería

RESUM EXECUTIU

El present Pla d'Educació Ambiental Municipal (PEAM) de Vacarisses, impulsat per l'Ajuntament de Vacarisses amb el suport tècnic i financer de la Diputació de Barcelona, s'erigeix com un instrument estratègic per a la planificació i execució de programes d'educació ambiental al municipi. La seva concepció respon a la demanda social creixent en matèria de sostenibilitat i a la identificació de necessitats operatives recollides en documents programàtics preexistents.

El PEAM de Vacarisses s'alinea íntegrament amb l'Agenda 2030 i els seus Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), integrant-los transversalment en totes les seves accions. Inicialment, el pla focalitza els seus esforços en cinc ODS fonamentals per a la gestió ambiental i municipal eficient: ODS 4 (Educació de qualitat), ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles), ODS 13 (Acció climàtica), ODS 16 (Pau, justícia i institucions sòlides) i ODS 17 (Aliança pels objectius). Addicionalment, el PEAM incorpora set ODS prioritzats per l'administració local: ODS 12 (Consum i producció responsables), ODS 2 (Fam zero), ODS 6 (Aigua neta i sanejament), ODS 3 (Salut i benestar), ODS 15 (Vida terrestre), ODS 1 (Fi de la pobresa) i ODS 7 (Energia neta i assequible). Aquesta estratègia d'integració d'ODS permet al PEAM articular-se de manera coherent amb els reptes globals de sostenibilitat, contribuint-hi des de l'àmbit local.

Les iniciatives i activitats ambientals proposades en el PEAM s'estructuren en cinc eixos temàtics prioritaris per al municipi:

- Entorn natural: Biodiversitat i ecosistemes
- Cicle de l'aigua
- Transició energètica
- Economia circular: recursos i residus
- Mobilitat sostenible i qualitat de l'aire

La població objectiu del PEAM és la ciutadania de Vacarisses en la seva totalitat. No obstant això, es preveuen activitats específiques dirigides a segments poblacionals diferenciats, com ara la comunitat educativa, el públic familiar, els/les joves i la gent gran. S'han dissenyat també activitats de caràcter mixt, adreçades tant a persones residents com a visitants, amb l'objectiu d'optimitzar la difusió i l'impacte del programa. A més, el pla contempla accions de formació dirigides al personal polític i tècnic municipal.

La implementació i gestió de les iniciatives del PEAM es recolzarà en la col·laboració amb entitats municipals, així com en el suport tècnic i econòmic d'administracions supramunicipals. Entre aquestes, destaquen el Consell Comarcal del Vallès Occidental, la Diputació de Barcelona i diversos departaments i agències de la Generalitat de Catalunya.

L'avaluació del PEAM és un component fonamental per a la verificació de la seva eficàcia i l'assoliment dels objectius prefixats. S'establiran indicadors quantitatius i qualitatius, incloent-hi el nombre de participants per programa i segment de públic, la diversitat temàtica de les activitats, i el nivell de

satisfacció ciutadana. Es recomana una avaluació periòdica (anual), ja sigui per any natural o curs escolar, per tal de permetre l'ajust i la millora contínua del pla.

Finalment, la comunicació estratègica del PEAM i de la seva oferta d'activitats és crucial per garantir una participació ciutadana elevada. Aquesta estratègia inclourà l'elaboració d'un pla de comunicació detallat que optimitzi l'ús dels canals existents (web municipal, xarxes socials, butlletins, bans) i la possible creació de nous recursos (catàlegs d'activitats per als centres educatius i les entitats del municipi, guies de bones pràctiques ambientals per a esdeveniments,...), assegurant l'adequació del missatge al públic objectiu i a la naturalesa de la iniciativa

ÍNDEX

ÍNDEX	5
INTRODUCCIÓ	6
EL COMPROMÍS AMBIENTAL DE VACARISSES	6
LA NECESSITAT D'UN PLA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL	7
L'ALINEACIÓ DEL PEAM DE VACARISSES AMB L'AGENDA 2030 I ELS ODS	8
EL CONTEXT	13
EL CONTEXT NATURAL	13
EL CONTEXT SOCIOECONÒMIC	16
ELS ANTECEDENTS	17
ELS ESPAIS I EQUIPAMENTS	17
INVENTARI DE MATERIALS I RECURSOS DISPONIBLES	17
ELS AGENTS IMPLICATS	18
INVENTARI D'INICIATIVES AMBIENTALS ACTUALS O PASSEDES	18
LA CONCEPTUALITZACIÓ	20
QÜESTIONARIS DE DIAGNÒSTIC	20
ELS 9 TRETS D'IDENTITAT DEL PEAM DE VACARISSES	30
ELS OBJECTIUS	31
ELS EIXOS TEMÀTICS	32
LES LÍNIES ESTRATÈGIQUES	36
ELS DESTINATARIS	38
GESTIÓ I ORGANITZACIÓ	40
GESTIÓ	40
AGENTS IMPLICATS	40
ESPAIS I EQUIPAMENTS	45
MATERIALS	47
PROPOSTA DE PROGRAMACIÓ	48
PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS	49
CALENDARI DEL MEDI AMBIENT	76
L'AVALUACIÓ	79
PER QUÈ AVALUAR?	79
PLANIFICAR L'AVALUACIÓ	79
COM AVALUEM?	80
LA COMUNICACIÓ	81
PER QUÈ COMUNICAR?	81
COM COMUNICAR?	81
CANALS DE COMUNICACIÓ A VACARISSES	82

INTRODUCCIÓ

La redacció del Pla d'Educació Ambiental Municipal (PEAM) de Vacarisses es duu a terme entre juliol de 2025 i juny de 2026. Aquest instrument de planificació estratègica està impulsat per l'Ajuntament de Vacarisses, amb el suport tècnic de la Diputació de Barcelona.

El PEAM de Vacarisses persegueix els següents objectius fonamentals:

- Realitzar una diagnosi exhaustiva de l'estat actual de l'educació ambiental al municipi.
- Establir les línies estratègiques i directrius que guiaran el desenvolupament futur de l'educació ambiental municipal.
- Elaborar un catàleg d'iniciatives i activitats d'educació ambiental, adaptades a les necessitats i particularitats de Vacarisses.
- Definir els recursos i eines necessàries per a la implementació efectiva de les accions previstes al PEAM, incloent-hi la identificació de possibles fonts de finançament i suport tècnic.

El document inclou els objectius municipals en educació ambiental, una descripció detallada de les línies estratègiques, un inventari dels recursos disponibles i la planificació dels materials i aliances clau per a la implementació de les accions.

Aquest pla es projecta més enllà dels principis de l'Agenda 21, alineant-se amb l'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), els quals s'integren en totes les accions que se'n deriven. A més, el PEAM pren com a referència marcs estratègics com el Pacte Verd Europeu, l'Estratègia de la UE sobre Biodiversitat fins a 2030, l'Estratègia de Desenvolupament Sostenible 2030 d'Espanya, l'Estratègia Espanyola d'Economia Circular (Espanya Circular 2030) i la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat.

EL COMPROMÍS AMBIENTAL DE VACARISSES

El municipi de Vacarisses té un fort compromís amb la sostenibilitat, que es posa de manifest amb l'adhesió a diferents iniciatives com: Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, el Consell Promotor del Parc Rural del Montserrat, el Pacte d'Alcaldes i Alcaldesses pel Clima i l'Energia, entre d'altres iniciatives que es duen a terme al municipi per tal de promoure els valors de sostenibilitat entre la seva ciutadania.

Per a concretar i desenvolupar una acció estratègica en diferents àmbits, Vacarisses, s'ha dotat d'instruments sectorials per orientar les polítiques públiques seguint criteris de planificació ambiental:

- Estratègia de Desenvolupament Sostenible (Agenda 2030) (2021)
- Pla Clima del Vallès Occidental (2022)
- PAESC Vacarisses (2020-2030)
- Pla Especial de Protecció del Medi Natural i del Paisatge (PEPMNP) del Parc de Sant Llorenç del Munt i l'Obac (2023)
- Pla de Conservació del Medi Natural i Biodiversitat del Vallès Occidental (2022)
- Pla de Gestió de l'Espai de la Xarxa Natura 2000 (ZEC i ZEPA) (2014 – 2024)
- Pla de Gestió de Residus Municipals de Vacarisses (2024)
- Pla municipal de prevenció d'incendis (periòdic)
- Pla Especial de Sequera (PES) (2023)
- Pla Director de l'Aigua (PDA) (2022)
- Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS) (2021)
- Pla d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM, 2012, *actualment en revisió*)
- Ordenança per instal·lacions d'autoconsum amb energia fotovoltaica (2020)
- Ordenança per a l'edificació sostenible i la qualitat ambiental (2006)
- Ordenança reguladora de la contaminació odorífera (2024)

LA NECESSITAT D'UN PLA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL MUNICIPAL

En el context actual d'emergència climàtica i degradació ambiental, el municipi de Vacarisses reconeix la imperiosa necessitat de transcendir les intervencions ambientals puntuals i aïllades. Per això, s'impulsa l'elaboració d'un Pla d'Educació Ambiental Municipal (PEAM) que actuï com a eix vertebrador de les polítiques locals en matèria de sostenibilitat. Aquest instrument, concebut des d'una perspectiva integradora, permetrà consolidar un marc de referència sòlid per a la promoció de valors, coneixements i pràctiques que afavoreixin la transició eco social del municipi.

L'Ajuntament de Vacarisses, conscient de la complexitat dels reptes ambientals actuals, ha sol·licitat l'assessorament tècnic de l'Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental (OTEPA) de l'Àrea d'Acció Climàtica de la Diputació de Barcelona per a l'elaboració del PEAM. Aquesta col·laboració interinstitucional garanteix la qualitat i rigor tècnic del pla, així com la seva alineació amb les directrius i estratègies supramunicipals en matèria de sostenibilitat.

El PEAM de Vacarisses es fonamenta en una anàlisi exhaustiva de la realitat local, tenint en compte les característiques socioeconòmiques, culturals i ambientals del municipi. Aquesta diagnosi permet identificar les necessitats i oportunitats específiques de Vacarisses en relació amb l'educació ambiental, així com els reptes globals que han de ser abordats a escala local.

El PEAM es configura com un instrument de planificació estratègica i operativa, amb els següents components:

- **Marc estratègic:** Defineix els principis, objectius i línies d'actuació que orientaran les polítiques municipals en matèria d'educació ambiental.
- **Programa d'actuació:** Estableix un conjunt d'activitats i projectes educatius adreçats a diferents sectors de la població, amb especial atenció a l'àmbit escolar.
- **Sistema de seguiment i avaluació:** Permet monitoritzar l'eficàcia del PEAM i introduir millores contínues.
- **Pla de comunicació:** Garanteix la difusió del PEAM i la implicació de la ciutadania en la seva implementació.

El PEAM de Vacarisses posa èmfasi en els següents eixos estratègics:

- Conservació i valorització del patrimoni natural i la biodiversitat local.
- Foment de l'economia circular i la reducció de residus.
- Foment de la mobilitat sostenible i la reducció de la petjada de carboni.
- Promoció de l'eficiència en l'ús dels recursos naturals (aigua, energia, etc.).
- Sensibilització sobre els impactes del canvi climàtic i la necessitat d'adaptació.

A través d'aquest PEAM, Vacarisses aspira a consolidar-se com un municipi exemplar en matèria de sostenibilitat, on la ciutadania exerceixi un paper actiu en la construcció d'un futur més just i resiliència.

L'ALINEACIÓ DEL PEAM DE VACARISSES AMB L'AGENDA 2030 I ELS ODS

En el context dels desafiaments globals per al desenvolupament sostenible, la transformació a nivell local emergeix com un factor clau. La construcció d'economies verdes, societats cohesionades i la redefinició de les relacions natura-poble exigeixen una acció territorialitzada.

Els municipis, com a actors de proximitat, tenen un paper fonamental en la implementació de polítiques de sostenibilitat. Vacarisses, conscient d'aquesta responsabilitat, busca consolidar una agenda municipal alineada amb l'Agenda 2030 de les Nacions Unides i els seus 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Aquesta agenda permetrà:

- Traduir els ODS a la realitat local: Adaptar els objectius globals a les necessitats i característiques específiques de Vacarisses.
- Desenvolupar estratègies planificades: Implementar accions concretes i coordinades per a la sostenibilitat.
- Promoure la participació activa: Implicar la ciutadania i els agents locals en la presa de decisions i la implementació de projectes.

- Integrar la sostenibilitat de manera transversal: Incorporar la perspectiva de la sostenibilitat en totes les àrees d'actuació municipal.

L'objectiu és que Vacarisses avanci cap a un desenvolupament més sostenible i inclusiu, contribuint activament a la consecució dels ODS i consolidant-se com un municipi compromès amb la sostenibilitat.

El Pla d'Educació Ambiental Municipal (PEAM) de Vacarisses s'integra plenament en aquesta Agenda 2030.

Inicialment, el PEAM enfoca els seus esforços en cinc ODS clau, tots ells estretament lligats a l'educació ambiental i a una gestió municipal eficient:

ODS 4: Educació de qualitat: Promoure oportunitats d'aprenentatge al llarg de tota la vida.

ODS 11: Ciutats i comunitats sostenibles: Fer que comunitats siguin més inclusives, segures, resilients i sostenibles.

ODS 13: Acció climàtica: Adoptar mesures urgents per combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

ODS 16: Pau, justícia i institucions sòlides: Promoure societats pacífiques i inclusives, i institucions efectives i responsables.

ODS 17: Aliança pels objectius: Enfortir els mitjans d'execució i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible.

Aquests ODS s'han escollit per la seva transversalitat i per la seva relació directa amb la realitat i els principals reptes de Vacarisses, ajudant el municipi a ser més resilient davant els impactes ambientals creixents.

Més enllà d'aquests cinc objectius generals, el PEAM de Vacarisses es recolza especialment en sis ODS prioritzats per l'Ajuntament, amb un pes i una importància diferenciada:

ODS 12. Consum i producció responsables: Un altre dels objectius amb un pes significatiu dins del present PEAM. Aquest ODS és crucial per transitar cap a un model més sostenible. El PEAM posa èmfasi en la reducció de residus, el reciclatge, el consum local i responsable dels recursos i la promoció de pràctiques de compra sostenibles per minimitzar l'impacte ambiental, així com la producció responsable i la cura i promoció de l'agroecologia.

ODS 2. Fam zero: Tot i no ser una qüestió de fam directa a la ciutadania de Vacarisses, l'educació ambiental contribueix a la seguretat alimentària i a la reducció del malbaratament, promovent sistemes alimentaris sostenibles i l'horticultura urbana.

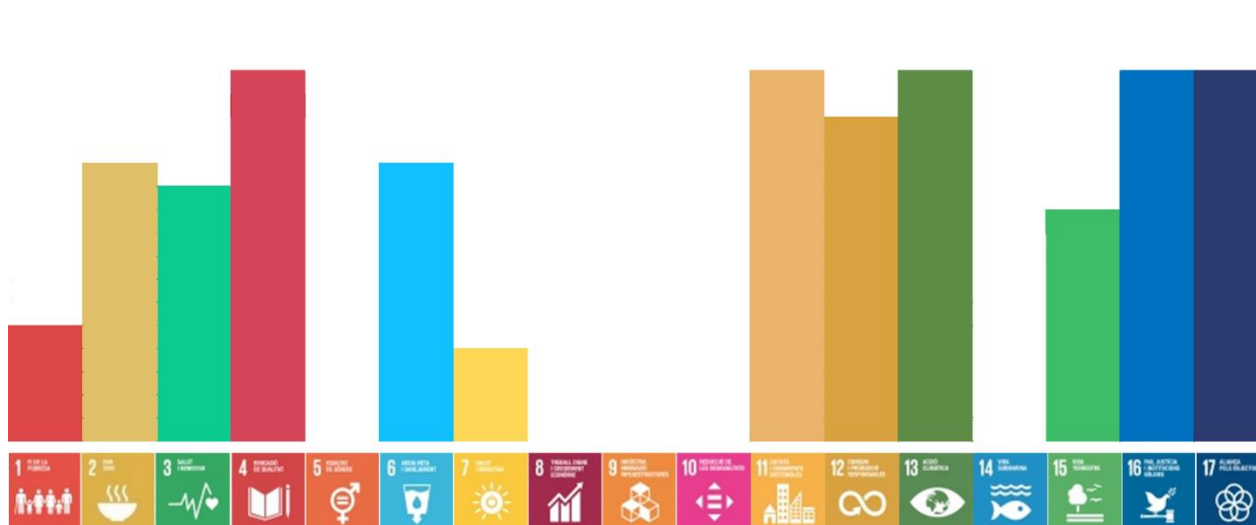
ODS 6. Aigua neta i sanejament: Fonamental per a la salut pública i la sostenibilitat. El PEAM posa l'accent en l'ús eficient de l'aigua, la conscienciació sobre la seva escassetat i la importància de preservar els ecosistemes aquàtics locals, impulsant bones pràctiques per reduir el consum i la contaminació.

ODS 3. Salut i benestar: Aquest ODS és un altre dels pilars fonamentals del PEAM, ja que la salut de la ciutadania està directament lligada a la qualitat del medi ambient. Les accions del PEAM busquen fomentar hàbits saludables i sensibilitzar sobre riscos ambientals que afecten el benestar.

ODS 15. Vida terrestre: Essencial per a la conservació dels ecosistemes terrestres de Vacarisses. El PEAM promou la valoració de la biodiversitat local, la prevenció d'incendis, la gestió sostenible dels boscos i la protecció del sòl.

ODS 1. Fi de la pobresa: L'educació ambiental pot contribuir a la fi de la pobresa promovent l'accés a recursos bàsics, reduint despeses familiars (p. ex., eficiència energètica) i generant oportunitats d'ocupació verda i inclusió social.

ODS 7. Energia neta i assequible: Tot i que la seva presència pot ser menor en comparació amb altres ODS en accions directes, és fonamental per la seva transversalitat. El PEAM inclou la promoció de l'eficiència energètica i l'ús d'energies renovables per reduir la petjada de carboni.

Localització dels ODS del Pla d'educació i ambiental municipal de Vacarisses. Font: Elaboració pròpia

Erradicar la pobresa a tot el món i en totes les seves formes. Fomentar la resiliència de les persones pobres i aquelles que es troben en situacions vulnerables, i reduir la seva exposició i vulnerabilitat als fenòmens extrems relacionats amb el clima i altres crisis i desastres econòmics, socials i ambientals.

Posar fi a la fam, assolir la seguretat alimentària i la millora de la nutrició, i promoure l'agricultura sostenible. Assegurar la sostenibilitat dels sistemes de producció d'aliments i aplicar pràctiques agrícoles resilents que augmentin la productivitat i la producció, contribueixin al manteniment dels ecosistemes, enforteixin la capacitat d'adaptació al canvi climàtic, fenòmens meteorològics extrems, sequeres, inundacions i altres desastres, i millorin progressivament la qualitat del sòl i la terra. Mantenir la diversitat genètica de les llavors, cultius i animals de granja i domesticats així com les espècies silvestres connexes, a través d'una bona gestió i diversificació dels bancs de llavors i plantes i promoure l'accés als beneficis que es deriven de la utilització dels recursos genètics i coneixements tradicionals, així com la distribució justa i equitativa d'aquests, com s'ha convingut internacionalment.

Garantir una vida sana i promoure el benestar per a totes les persones a totes les edats. Reduir en un terç la mortalitat prematura per malalties no transmissibles, mitjançant la prevenció i el tractament, així com promoure la salut mental i el benestar. Reduir a la meitat el nombre mundial de morts i lesions causats per accidents de trànsit. Reduir substancialment el nombre de morts i malalties causades per productes químics perillosos i la pol·lució de l'aire, l'aigua i el sòl.

Garantir una educació inclusiva, equitativa i de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom. Garantir que tot l'alumnat adquireixi els coneixements teòrics i pràctics necessaris per promoure el desenvolupament sostenible, entre altres coses mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible i l'adopció d'estils de vida sostenibles, els drets humans, la igualtat de gènere, la promoció d'una cultura de pau i no-violència, la ciutadania mundial i la valoració de la diversitat cultural i de la contribució de la cultura al desenvolupament sostenible.

Garantir la disponibilitat i una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones. Protegir i restablir els ecosistemes relacionats amb l'aigua, inclosos boscos, muntanyes, aiguamolls, rius, aqüífers i llacs.

Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tothom. Augmentar substancialment el percentatge de l'energia renovable en el conjunt de fonts d'energia. Duplicar la taxa mundial de millora de l'eficiència energètica.

Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilients i sostenibles. Redoblar els esforços per a protegir i salvaguardar el patrimoni cultural i natural del món. Reduir l'impacte ambiental negatiu per càpita de les ciutats, amb especial atenció a la qualitat de l'aire, així com a la gestió dels residus municipals i d'altre tipus.

Garantir modalitats de consum i producció sostenible. Disminuir de manera substancial la generació de residus mitjançant polítiques de prevenció, reducció, reciclatge i reutilització. Assegurar que les persones de tot el món tinguin informació i conscienciació pertinents per al desenvolupament i els estils de vida sostenibles, en harmonia amb la natura.

Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes. Enfortir la resiliència i la capacitat d'adaptació als riscos relacionats amb el clima i els desastres naturals a tots els països. Incorporar mesures relatives al canvi climàtic en les polítiques, les estratègies i els plans nacionals. Millorar l'educació, la conscienciació i la capacitat humana i institucional en relació amb la mitigació del canvi climàtic, l'adaptació a aquest, la reducció dels seus efectes i l'alerta primerenca.

Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl, i aturar la pèrdua de la per al desenvolupament sostenible. Promoure la gestió sostenible de tots els tipus de boscos, posar fi a la desforestació, recuperar els boscos degradats i incrementar substancialment el repoblament forestal i la reforestació a escala mundial. Vetllar per la conservació dels ecosistemes muntanyosos, incloent-hi llur biodiversitat, a fi de millorar llur capacitat de proporcionar beneficis essencials per al desenvolupament sostenible.

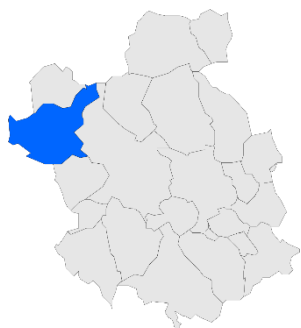

Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaçes, responsables i inclusives a tots els nivells. Crear unes institucions eficaçes, responsables i transparents a tots els nivells. Garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives que responguin a les necessitats a tots els nivells. Promoure i aplicar lleis i polítiques no discriminatòries en favor del desenvolupament sostenible.

Enfortir els mitjans per a implementar i revitalitzar l'Aliança Mundial per al Desenvolupament Sostenible. Està dedicat als mitjans necessaris per assolir tots els altres objectius. És bàsic promoure la cooperació regional i internacional Nord-Sud, Sud-Sud i triangular en matèria de ciència i innovació. Cada país, regió o ciutat ha de formalitzar un compromís creïble amb l'Agenda 2030, sostingut en aliances eficaçes entre els actors públics, el sector empresarial privat i la societat organitzada.

EL CONTEXT

El municipi de Vacarisses, amb una extensió de 40,7 km², se situa a l'extrem oest de la comarca del Vallès Occidental, a mig camí entre Terrassa i Manresa, i fa frontera amb les comarques del Bages i del Baix Llobregat, dins la província de Barcelona. Amb una altitud mitjana de 382 metres sobre el nivell del mar, el territori es desplega en una petita depressió que s'obre en els contraforts occidentals de la Serralada Prelitoral.

La morfologia del terme municipal de Vacarisses es defineix per un nucli urbà principal (el Castell) que conviu amb una estructura territorial fortament disseminada. Aquesta es fragmenta en nombroses urbanitzacions i nuclis, entre els quals destaquen Torreblanca (al sud-est), Can Serra (a l'est) i els Caus (al nord-est), a més de nuclis amb identitat històrica com el Ventaiol o la Farinera.

La seva delimitació geogràfica comprèn al nord els termes de Castellbell i el Vilar i Monistrol de Montserrat, a l'est Rellinars i Terrassa, al sud Viladecavalls i Olesa de Montserrat, i a l'oest Esparreguera. El municipi se situa així en una cruïlla estratègica de la província de Barcelona, connectant les comarques del Vallès Occidental, el Bages i el Baix Llobregat.

Topogràficament, Vacarisses presenta un relleu accidentat situat en la depressió entre la serra de l'Obac i el massís de Montserrat. El territori està solcat per diverses rieres i torrents de règim mediterrani, i el seu paisatge es defineix per la clara predominança de les masses forestals, amb la presència de comunitats de bosc de ribera vinculades als cursos fluvials.

EL CONTEXT NATURAL

Vacarisses s'emplaça en una zona de transició geològica de la Serralada Prelitoral. El substrat geològic està format majoritàriament per materials sedimentaris del Terciari, com conglomerats, gresos i argiles vermelles. La interacció d'aquests materials amb els processos erosius ha configurat una topografia abrupta, marcada per l'alternança de carenes i barrancs profunds que drenen cap a la conca del Llobregat.

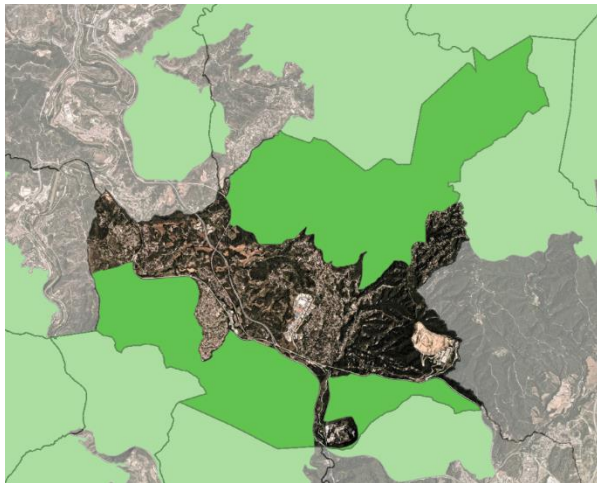
El relleu presenta un gradient altimètric notable: les cotes més elevades superen els 600 m al sector nord-oriental (carena de l'Obac), mentre que les zones més baixes se situen a l'entorn dels 150 m a la part sud-occidental.

La xarxa hidrogràfica principal la conformen la riera de Vacarisses i el torrent del Llor, eixos connectors fonamentals entre la serralada i el riu Llobregat.

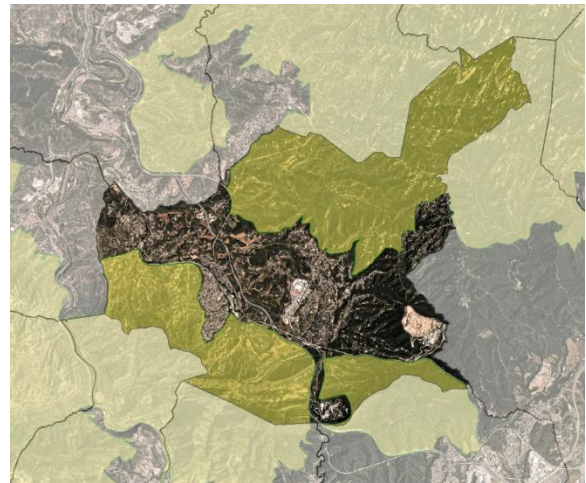
Pel que fa a la cobertura vegetal, la superfície forestal és l'element dominant, composta principalment de pinedes de pi blanc (*Pinus halepensis*) i alzinars (*Quercus ilex*).

Segons l'anàlisi de connectivitat del SITMUN, el terme municipal actua com un connector ecològic essencial de caràcter funcional i paisatgístic, permetent el flux d'espècies entre el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac i el massís de Montserrat.

Respecte a la protecció del medi, el sector oriental del terme està integrat dins el Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, espai protegit pel Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN) i la Xarxa Natura 2000. El POUM de Vacarisses reforça aquesta protecció preservant els corredors biològics que eviten l'aïllament del massís montserratí.

Espais d'Interès Natural (PEIN).

Xarxa Natura 2000

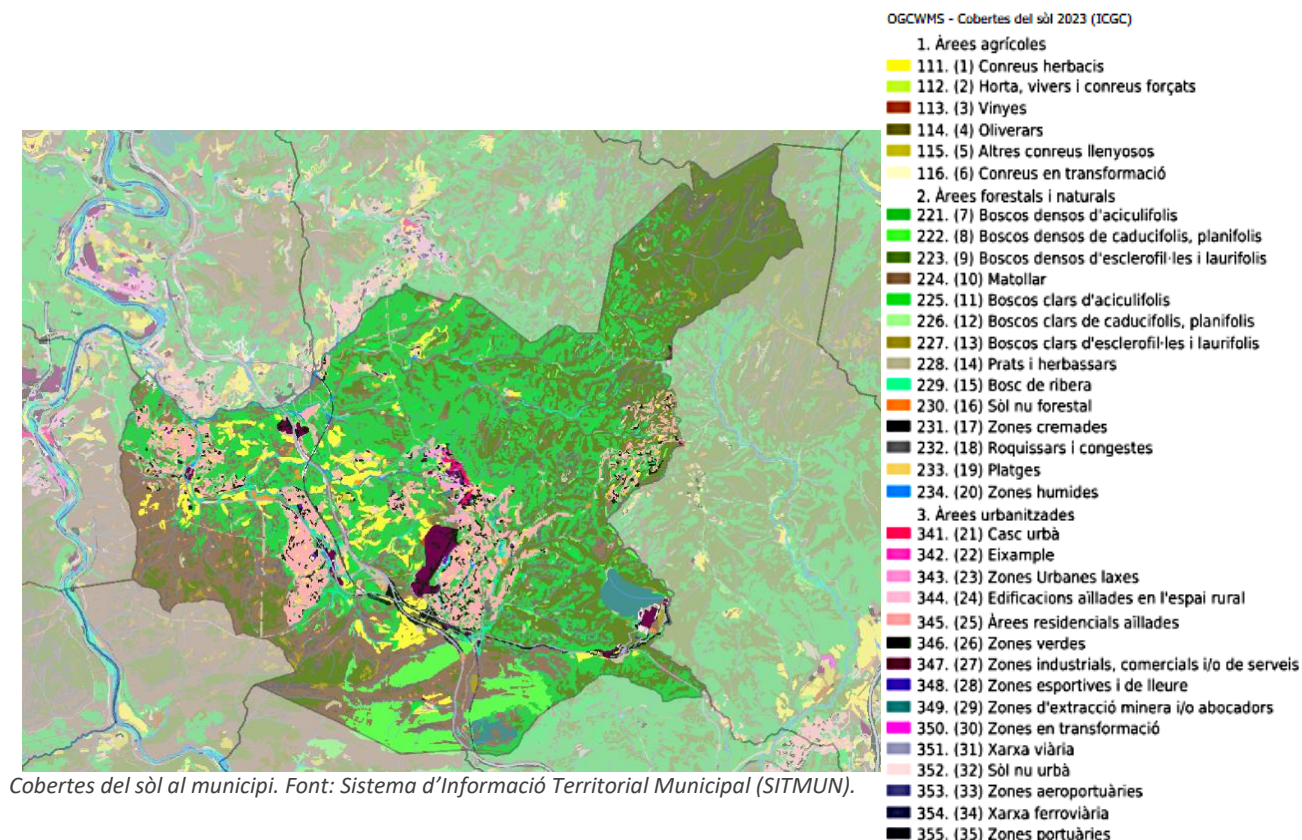
Font: Sistema d'Informació Territorial Municipal (SITMUN).

L'activitat forestal i la planificació urbanística estan estretament lligades als Plans de Prevenció d'Incendis (PPI) de la Diputació de Barcelona, especialment per la gestió de la interfície entre els connectors biològics i els nuclis habitats.

El sistema hídric de Vacarisses es troba integrat a la conca del riu Llobregat, actuant com una zona de recepció de les aigües procedents del massís de l'Obac. Segons les dades de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), els principals eixos vertebradors són la riera de Vacarisses (també anomenada de Sanana) i el torrent del Llor, els quals presenten un règim clarament mediterrani amb cabals molt variables i estiatges marcats. Aquests cursos recullen l'aigua d'una densa xarxa de barrancs i torrents, com el de la font de l'Om o el de l'Hospital, que han excavat el relleu de conglomerats fins a la seva confluència amb el Llobregat a l'alçada d'Olesa i Monistrol. La qualitat d'aquestes masses d'aigua i el manteniment dels seus llits són objecte de seguiment per part del programa de control i millora de l'estat de les masses d'aigua de la Generalitat.

- Cobertes del sòl a Vacarisses

Tipus de Coberta	Superfície (ha)	Percentatge (%)
Terrenys forestals (Boscos)	2.544,10	62,5 %
Zones urbanitzades i infraestructures	862,90	21,2 %
Matollars i herbassars	512,80	12,6 %
Terres de conreu (Secà/Regadiu)	114,02	8 %
Aigües continentals i altres	36,20	9 %
TOTAL	4.070,00	100 %

Climàticament, el municipi presenta unes condicions de transició entre el clima mediterrani litoral i el continental, amb una temperatura mitjana anual d'uns 15 °C i una precipitació que oscil·la entre els 600 i els 700 mm. Aquesta configuració climàtica, sumada a l'orografia accidentada, determina un risc d'incendi forestal estructural molt elevat. En aquest sentit, l'Ajuntament de Vacarisses, amb el suport de la Diputació de Barcelona, manté actiu el Pla de Prevenció d'Incendis (PPI) i el Pla d'Actuació Municipal (PAM), centrats especialment en la creació i manteniment de les franges de protecció perimetral en les nombroses urbanitzacions. A diferència d'altres zones, la gestió forestal a Vacarisses és complexa a causa de l'elevada fragmentació de la propietat privada, tot i que s'impulsen acords per a la neteja de sotabosc i la recuperació de zones de baixa càrdua de combustible per millorar la resiliència del paisatge davant el canvi climàtic.

EL CONTEXT SOCIOECONÒMIC

El municipi de Vacarisses, amb una extensió de 40,7 km², compta amb una població total de 7.710 habitants, segons dades d'IDESCAT del 2025, resultant en una densitat de 189,4 hab/km².

La població de Vacarisses es distribueix de forma heterogènia en diversos nuclis i sectors diferenciats, reflectint un model de poblament marcadament disseminat:

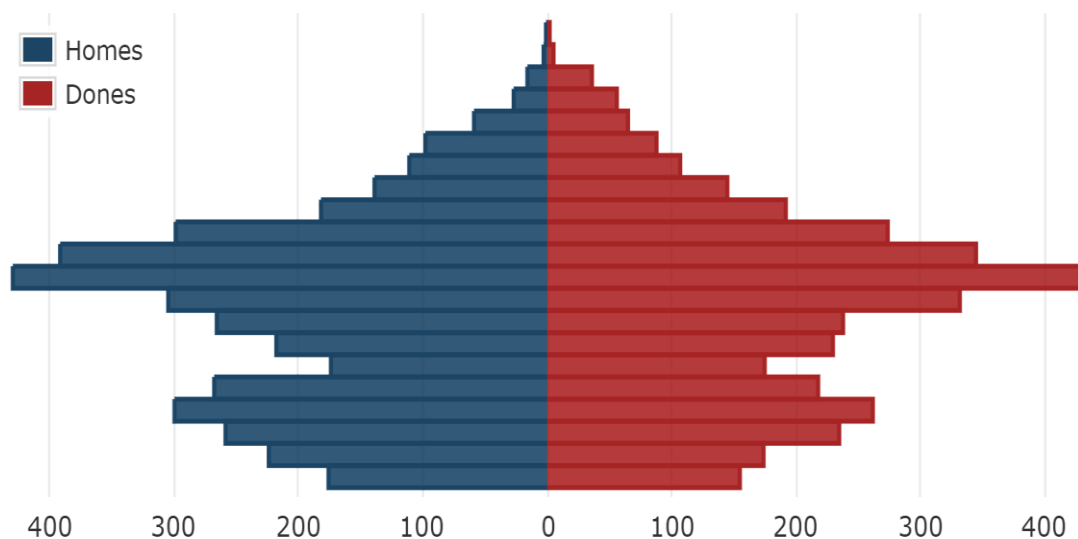
- El nucli urbà (el Castell), que juntament amb les urbanitzacions més consolidades de Can Serra i Torrellanica, concentren aproximadament el 72% de la població total (uns 5.390 habitants).
- El sector de les urbanitzacions perifèriques, que mantenen una dinàmica residencial de baixa densitat.
 - Els Caus: Situada al nord-est, amb 812 habitants.
 - Altres nuclis (La Farinera, El Ventaiol, Bonavista, etc.): Que sumen els 2.120 habitants restants del cens.
- Les masies aïllades, disperses per la matriu forestal del terme municipal.

Segons les dades més recents del MUNCAT (2025) el municipi manté una tendència de creixement sostingut degut a la seva funció residencial dins la regió metropolitana de Barcelona.

L'edat mitjana de la població de Vacarisses l'any 2025 se situa en els 41,8 anys, xifra lleugerament inferior a la mitjana catalana, fet que indica un perfil demogràfic jove vinculat a l'assentament de noves unitats familiars. La població activa registrada s'enfila fins a les 3.915 persones.

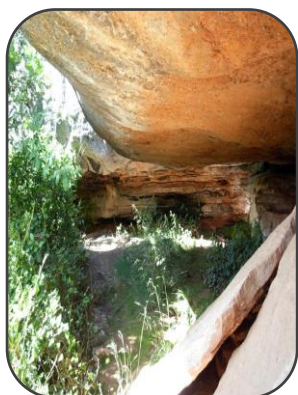
La distribució per grups d'edat es desglossa de la següent manera:

- El 67,1% de la població es troba en la franja d'edat d'entre els 15 i els 64 anys.
- El 14,2% correspon al grup d'entre 65 i 84 anys.
- El 16,4% representa la població infantil i juvenil d'entre 0 i 14 anys.
- La població major de 85 anys representa el 2,3% del total del cens municipal.

Piràmide d'edats 2025 per sexe i edat quinquenal. Font: IDESCAT a partir del Cens de població anual de l'INE.

ELS ANTECEDENTS

Font del Lladre (Vacarisses)

El municipi de Vacarisses ha desenvolupat, al llarg dels darrers anys, un conjunt d'iniciatives en l'àmbit de l'educació ambiental. Aquestes accions, impulsades tant per l'Ajuntament com per entitats locals, han comptat amb la col·laboració d'administracions supramunicipals, evidenciant un interès per la promoció de la sostenibilitat.

L'oferta actual d'educació ambiental municipal, però, és escassa i es caracteritza per la seva naturalesa fragmentada tot i que incorpora elements diversos com campanyes de comunicació i sensibilització ciutadana, tallers temàtics i la participació en fires i esdeveniments locals.

ELS ESPAIS I EQUIPAMENTS

L'Ajuntament de Vacarisses disposa d'alguns espais i equipaments on, actualment o amb anterioritat ha desenvolupat les diferents iniciatives ambientals i/o culturals que es duen a terme al municipi:

- Biblioteca municipal El Castell (punt d'informació del Parc Natural de Sant Llorenç de Munt i l'Obac a Vacarisses)
- Centres educatius
- Deixalleria municipal
- La Fàbrica
- Oficina de Biodiversitat
- Poliesportiu
- Pistes de Can Serra

També cal destacar que algunes activitats es desenvolupen o s'han desenvolupat als diversos parcs urbans i per l'entorn natural del municipi.

INVENTARI DE MATERIALS I RECURSOS DISPONIBLES

L'Ajuntament disposa d'alguns materials propis per al desenvolupament d'activitats d'educació ambiental, com els Diumenges Ambientals.

També disposa d'una cuina solar i gots reutilitzables que cedeix a entitats i centres educatius o fa servir a algunes de les festes i fires del municipi.

ELS AGENTS IMPLICATS

Hi ha diversos agents que participen en el desenvolupament de l'actual oferta d'activitats d'educació ambiental al municipi.

- **Entitats**

Les entitats més actives pel què fa a la realització d'activitats i que tenen un major poder de convocatòria són les següents:

- ADF
- Amics de la Natura de Vacarisses
- Associació Excursionista i cultural Miscel·lània Vacarisses
- Escola Font de l'Orpina
- AFA Escola Font de l'Orpina
- Escola Pau Casals
- AFA Escola Pau Casals
- Institut de Vacarisses
- AMPA Institut de Vacarisses
- Colla Castellera Potes Roges
- Colla de Diables de Vacarisses

Altres suports de fora del municipi son:

- Institut Català d'Ornitologia

- **Administracions públiques**

Les principals administracions que donen suport tècnic i econòmic a la realització d'activitats d'educació ambiental al municipi, actualment, són les següents:

- Consell Comarcal del Vallès Occidental
- Consorci de Residus del Vallès Occidental (residus, campanyes de sensibilització, planta de Tractament de Residus Sòlids Urbans, activitats d'EA, altres...)
- Parc Rural de Montserrat
- CREAM
- Diputació de Barcelona
- Generalitat de Catalunya

INVENTARI D'INICIATIVES AMBIENTALS ACTUALS O PASSEDES

Actualment o amb anterioritat, l'Ajuntament de Vacarisses i algunes entitats del municipi han organitzat diverses activitats, relacionades, d'alguna manera, amb l'educació ambiental.

A hores d'ara, totes aquestes actuacions no s'integren en cap pla o catàleg d'activitats d'educació ambiental ja que s'han fet de forma puntual o es van fer de forma regular en el passat, però són l'embrió del futur Pla d'educació i sensibilització ambiental.

A la llista es detallen les activitats i iniciatives relacionades amb l'educació ambiental desenvolupades al municipi, actualment o en anys anteriors:

- Diumenges ambientals: Tallers d'educació ambiental oberts al públic a partir de 4 anys. Es realitzaven un diumenge al mes entre els mesos de Desembre a Febrer, i dos diumenges als mesos de Març a Juny a diferents parcs del poble. Actualment ja no es fan però es volen reactivar.
- Fira del Vi de Vacarisses: Un esdeveniment anual que reuneix cellers catalans i promou el producte local.
- Festa de la Vaca: La celebració més emblemàtica del municipi, amb una forta implicació de les entitats.
- Mercat Orígens: Fira per a promoure els productes de proximitat.
- Fira Drapaires: Mercat de 2a mà organitzat en coordinació de les AFA's i l'Ajuntament.
- Oficina de Biodiversitat: equipament municipal on hi havia un tècnic de biodiversitat i que organitzava i coordinava diverses activitats al municipi. Actualment sense servei.
- Descobrim la biodiversitat de Vacarisses: Projecte de l'Oficina de Biodiversitat i Emergència Climàtica (OBEC) de l'Ajuntament de Vacarisses que va proposar 7 itineraris a l'espai urbà i periurbà de Vacarisses per avaluar-ne l'estat de la biodiversitat al llarg dels anys. Actualment no s'ha fet res més que un parell de sortides l'any 2021 i ara es vol reactivar.
- Redescobrint Vacarisses: Un programa municipal d'èxit que combina senderisme i oci, amb rutes guiades pel terme per donar a conèixer el paisatge de l'Obac i Montserrat.
- Passejades guiades: Itineraris sensorials, passejades fotogràfiques per la Serra de l'Obac i tallers de "Frottage de natura" a la biblioteca. Actualment no es fan.
- Campanyes d'informació i sensibilització sobre diversos temes ambientals: Consum responsable d'aigua, reducció dels residus, reciclatge, compostatge, consum responsable d'energia.
- Xerrades de mobilitat segura i sostenible: realitzades per la policia local a l'Institut de Vacarisses.
- Xarxa de compostaires: foment del compostatge casolà mitjançant la sessió de compostadors i airejadors i amb bonificació a la taxa de residus.
- Triateca: Mercat d'intercanvi a la deixalleria municipal. Actualment servei aturat per remodelació de la deixalleria.
- Instal·lació de caixes niu: construcció i instal·lació de caixes niu a l'entorn natural de Vacarisses per part dels joves del Punt de Vol (Casal de Joves) i l'ADF.
- Instal·lació d'un Hotel d'Insectes: per part de l'ADF del municipi.
- Programes DIBA: 50/50 i Aprenem el Sol a l'escola Pau casals.
- Comunitats energètiques: Instal·lacions de fotovoltaïques i de biomassa a diversos equipaments municipals, donant servei al poliesportiu, piscina, escola Pau Casal, pistes de Can Serra i Ajuntament.

LA CONCEPTUALITZACIÓ

La conceptualització constitueix una operació metodològica fonamental per a la definició dels trets d'identitat del PEAM. Aquest procés, de caràcter reflexiu i participatiu, permet establir les bases per a la posterior definició dels objectius, les línies estratègiques, el model de gestió i els serveis que l'Ajuntament oferirà a la ciutadania.

La conceptualització es basa en un exercici de reflexió i debat entre els diversos actors implicats en l'elaboració del pla director, utilitzant la informació recopilada en les fases prèvies del procés.

L'objectiu final de la conceptualització és la definició d'un conjunt de trets d'identitat que situaran el PEAM en un marc de treball específic, tenint en compte diversos eixos: la visió de l'administració impulsora, els reptes que es plantegen, el compromís amb la societat, la incidència en els àmbits de la sostenibilitat, l'ambició de posicionament a la societat i el model pedagògic del pla.

Aspectes clau de la conceptualització:

- No és un exercici teòric abstracte, sinó una definició pràctica de l'orientació del PEAM.
- Es basa en la definició detallada i argumentada dels trets d'identitat del pla.
- Defineix tant els aspectes teòrics de la visió de l'educació ambiental com les metodologies per a la seva implementació.

QÜESTIONARIS DE DIAGNÒSTIC

Per tal d'analitzar la situació de l'educació ambiental actual al municipi i així tenir un bon punt de partida per a l'elaboració del PEAM de Vacarisses s'ha cregut necessari, per una banda, realitzar dos qüestionaris online. Per una banda s'ha realitzat una enquesta oberta a tota la ciutadania i entitats del municipi i, per l'altra, s'ha realitzat una enquesta destinada exclusivament al personal tant polític com tècnic de l'Ajuntament.

Al qüestionari destinat a la ciutadania s'hi han inclòs preguntes tant per a la diagnosi de les iniciatives actuals com per a poder elaborar un pla adequat a les necessitats expressades per la gent del territori. També s'hi ha tingut en compte el paper de les entitats del municipi i les possibilitats de gestió i col·laboració amb l'Ajuntament.

La difusió d'aquest qüestionari s'ha fet per diferents vies; per una banda s'ha enviat correus electrònics a les entitats més representatives del municipi convidant-les a participar de l'enquesta però també s'ha penjat al web municipal i se n'ha fet difusió a través de les xarxes socials de l'Ajuntament.

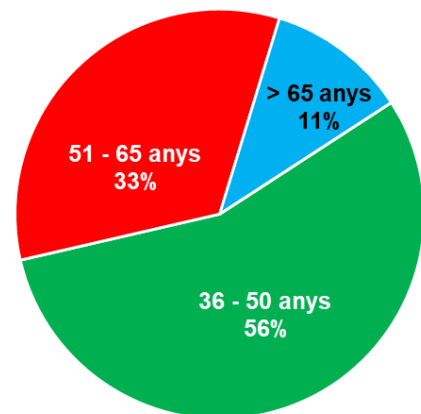
Al qüestionari destinat al personal municipal s'hi ha fet preguntes destinades a crear vies de comunicació i aliances entre regidories, a més de saber si ja s'està col·laborant actualment i en quina direcció es vol avançar per tal de treballar de forma eficient. Aquest s'ha compartit de manera interna.

Els qüestionaris de diagnòstic han estat actius durant un període aproximat de 15 dies, entre el 9 i el 24 de febrer de 2026. En tancar-se el termini de participació, s'han registrat un total de **9 respostes** per part de la **ciutadania** i el **teixit associatiu** i **14 respostes** provinents del **personal polític i tècnic de l'Ajuntament** de Vacarisses.

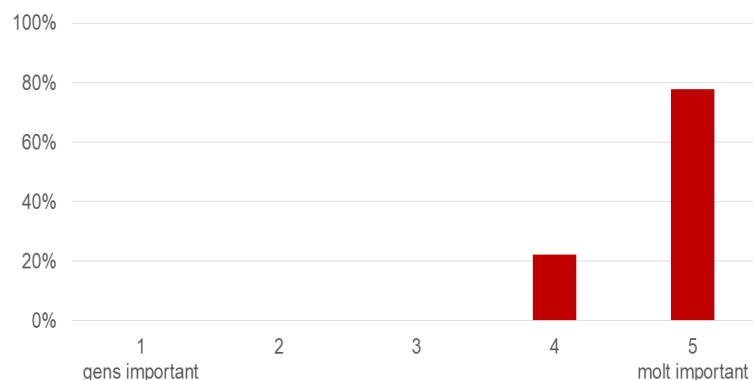
- Anàlisi del qüestionari obert a la ciutadania i entitats

Perfil demogràfic de la mostra

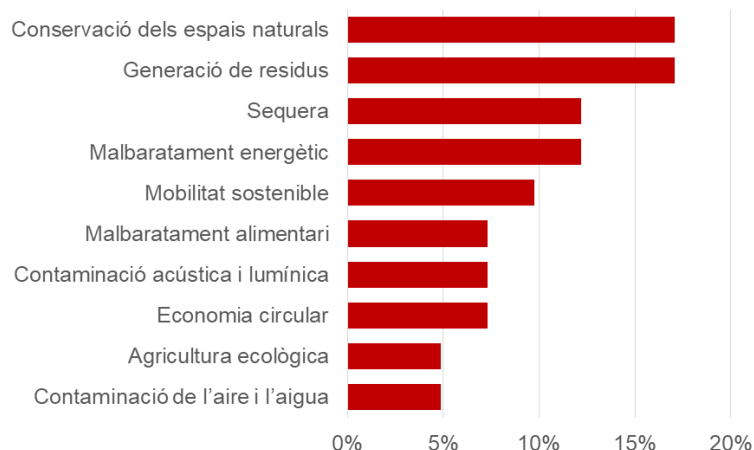
Pel que fa a la distribució per edats de la ciutadania participant, la **franja majoritària** es concentra entre els **36 i els 50 anys**, representant el 56% del total de la mostra. La franja amb menor representació correspon a les persones majors de 65 anys (11%). Cal destacar una **absència total** de participació per part de la població **menor de 35 anys**.

Percepció de la sostenibilitat i reptes ambientals prioritaris

La primera qüestió de valoració pretenia mesurar el grau de sensibilització entorn de la **importància de la sostenibilitat** a Vacarisses. El **100%** de les persones enquestades coincideix de manera unànime a assenyalar que el medi ambient és un eix clau a treballar al municipi, atorgant-li la **màxima puntuació** possible (entre 4 i 5 punts sobre 5).

Quant als **reptes ambientals** concrets que susciten una major preocupació entre la ciutadania, s'observa la següent distribució:

Eixos prioritaris (17% de les respostes cadascun): La **conservació dels espais naturals i la generació i gestió de residus**.

Segon bloc d'interès (12% cadascun): La sequera i el malbaratament energètic.

Tercer bloc d'interès: La mobilitat sostenible (10%), seguida de l'economia circular, el malbaratament alimentari i la contaminació acústica i lumínica (amb un 7% en cada cas).

Vectors amb menor rellevància (5% cadascun): L'impuls de l'agricultura ecològica i la contaminació de l'aire i l'aigua.

Beneficis derivats de la millora ambiental

Davant la pregunta “En quins aspectes creus que la millora del medi ambient pot ser beneficiosa per Vacarisses?”, les **respostes vinculen directament la sensibilització ambiental amb el benestar social i la resiliència del territori**:

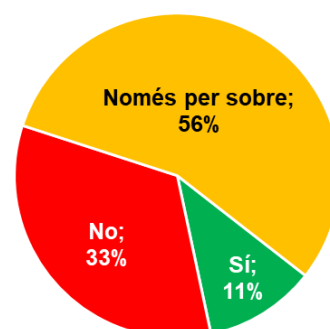
- ✓ Millora de la qualitat de vida general del municipi (25%).
- ✓ Reducció dels impactes del canvi climàtic en l'àmbit local (19%).
- ✓ Incidència positiva en l'educació dels més joves (17%).
- ✓ Preservació i millora del paisatge (11%).

La resta d'aspectes plantejats s'han valorat amb percentatges minoritaris.

Coneixement i valoració de l'acció municipal actual

Un cop plantejades les qüestions generals, l'enquesta s'ha centrat en la feina que fa l'Ajuntament en matèria d'educació ambiental.

Les respostes al qüestionari posen de manifest un marge de millora significatiu pel que fa a la comunicació de l'acció institucional en matèria d'educació ambiental ja que **només l'11% (1 resposta) afirma conèixer plenament les accions actuals de l'Ajuntament**. El 56% manifesta conèixer-les "només per sobre" i el 33% desconeix completament quines iniciatives s'estan duent a terme en l'actualitat.

Dins del grup que té un coneixement superficial de l'acció municipal, s'identifiquen els següents projectes o iniciatives:

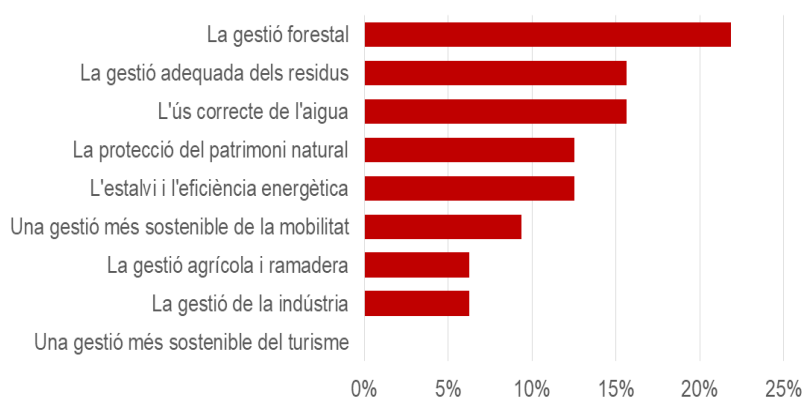
- ✓ L'Oficina de Medi Ambient de l'Ajuntament.
- ✓ Projectes de transició energètica: la instal·lació de plaques solars i la caldera de biomassa en equipaments municipals.
- ✓ Activitats de descoberta i preservació de l'entorn: les excursions "Coneixem l'entorn" i les jornades de neteja (Clean up).
- ✓ Accions de gestió forestal (neteja de boscos, control de plagues o espècies invasores i prevenció d'incendis).
- ✓ El sistema de recollida de residus (reciclatge, model porta a porta, compostatge, etc.).

Malgrat aquest baix coneixement, el consens és absolut pel que fa al futur: el 100% de la ciutadania enquestada opina que l'Ajuntament ha d'invertir més temps, pressupost i recursos en educació i sensibilització ambiental que fins ara.

Àmbits temàtics prioritaris i tipologia d'activitats de futur

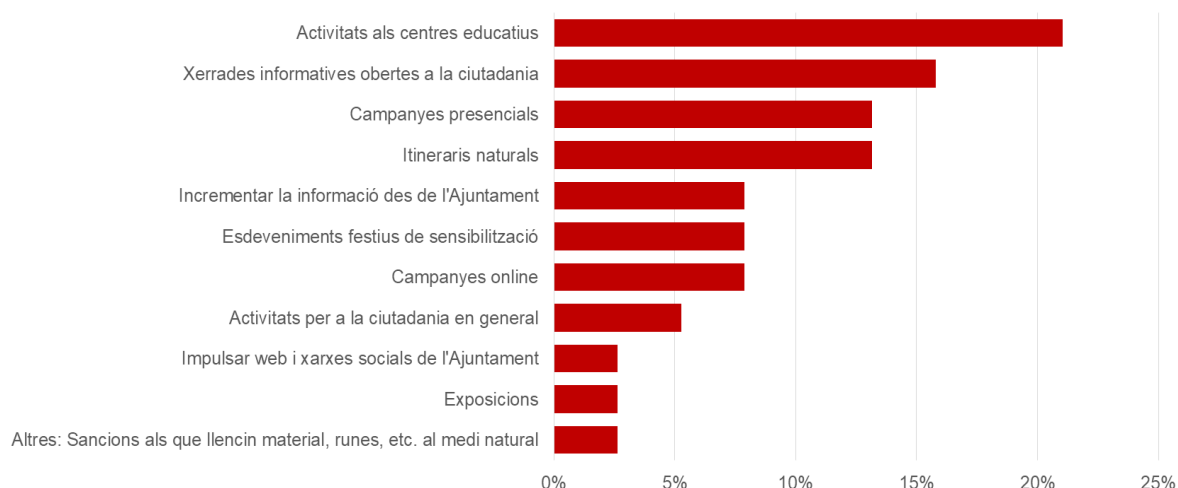
Preguntades sobre quins eixos temàtics haurien de rebre més atenció per part de l'Ajuntament, destaquen:

- ✓ **Gestió forestal:** 22% de les respostes.
- ✓ Gestió eficient dels residus i ús correcte de l'aigua: 16% cadascun.
- ✓ Protecció del patrimoni natural i estalvi i eficiència energètica: 13% cadascun.

L'interès decreix notablement en la mobilitat sostenible, la gestió agrícola-ramadera i la industrial, mentre que la gestió sostenible del turisme se situa en un 0%.

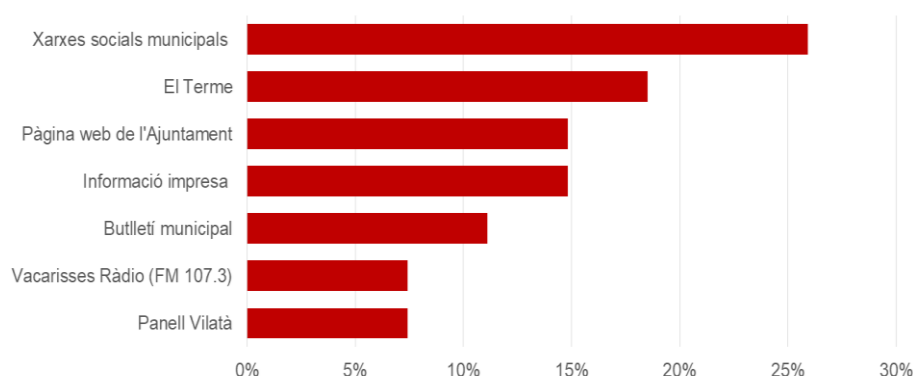
Pel que fa al format de les activitats a impulsar, es detecta una preferència esglaonada que prioritza de manera molt clara la presencialitat:

- ✓ **Màxim suport:** Activitats de caràcter presencial com **projectes en centres educatius, xerrades informatives obertes a tota la ciutadania, campanyes presencials i itineraris guiats per la natura.**
- ✓ **Suport mitjà:** Organització d'esdeveniments festius de sensibilització i activitats de caràcter formatiu o divulgatiu generals.
- ✓ **Menor suport:** L'ús de les xarxes socials institucionals i l'organització d'exposicions estàtiques són les opcions que reben menys suports com a format educatiu.

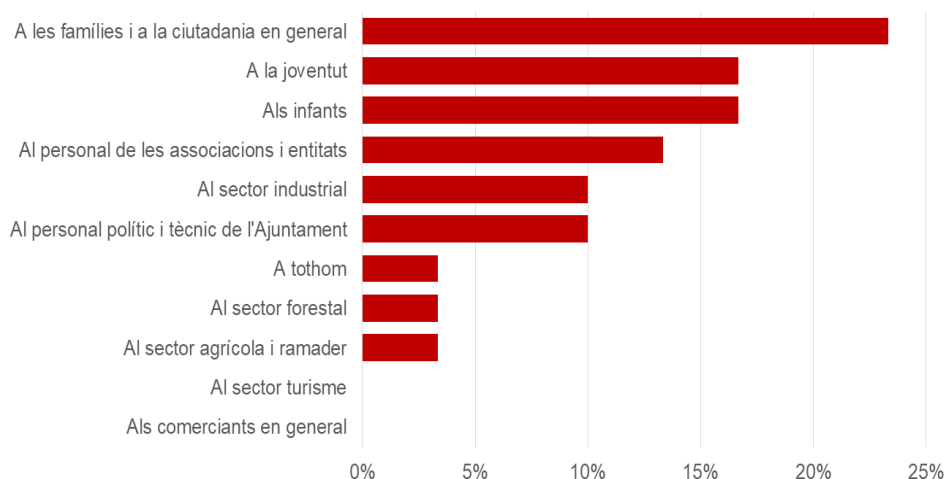
Es reclama de manera genèrica un increment global de la informació ambiental per part de l'Ajuntament (sense definir un canal concret) i com a proposta singular, un ciutadà suggereix l'enduriment de les sancions per a aquelles conductes que embrutin el medi natural.

Canals de comunicació i públic objectiu

En contraposició a la baixa valoració de les **xarxes socials** com a format d'activitat en si mateix, aquestes sí que s'erigeixen com la **via de comunicació preferent** per assabentar-se o participar de les propostes, seguides estretament pel butlletí

municipal *El Terme*. A l'altre extrem, els mitjans tradicionals com Vacarisses Ràdio o el panell informatiu vilatà obtenen el seguiment més baix.

Pel que fa al **públic destinatari** al qual s'haurien de dirigir prioritàriament les accions, l'ordre és el següent:

- ✓ **Famílies i ciutadania en general.**
- ✓ Infants, joves i personal de les associacions i entitats locals.
- ✓ Sector industrial i personal propi de l'Ajuntament.
- ✓ Sectors forestal, agrícola i ramader.

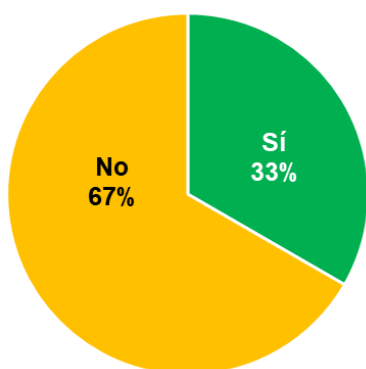
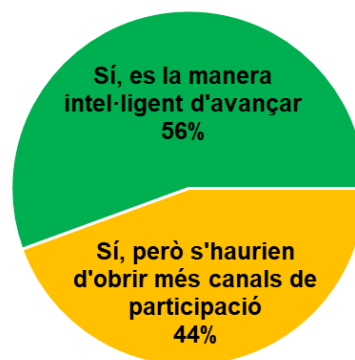
El sector turístic i el comercial no han estat seleccionats per cap participant com a públics prioritaris.

A l'hora de concretar el seu propi interès de participació, les persones enquestades identifiquen com a formats atractius: tallers pràctics (de reciclatge, de compostatge, o sobre plagues com la vespa velutina i la processonària), propostes culturals i lúdiques (conta-contes, jocs ambientals, festivitats, sortides de camp, xerrades i altres tallers transversals).

Cap persona participant ha utilitzat el camp obert final per afegir observacions addicionals.

Governança, participació ciutadana i teixit associatiu

Pel que fa al model de governança, el 56% dels enquestats considera que l'**estratègia òptima** consisteix en un **treball conjunt i col·laboratiu entre l'Ajuntament, les entitats, les empreses i la ciutadania**. El 44% restant posa l'accent en la necessitat que l'Ajuntament obri nous canals participatius per descentralitzar i incrementar el poder de decisió ciutadà.

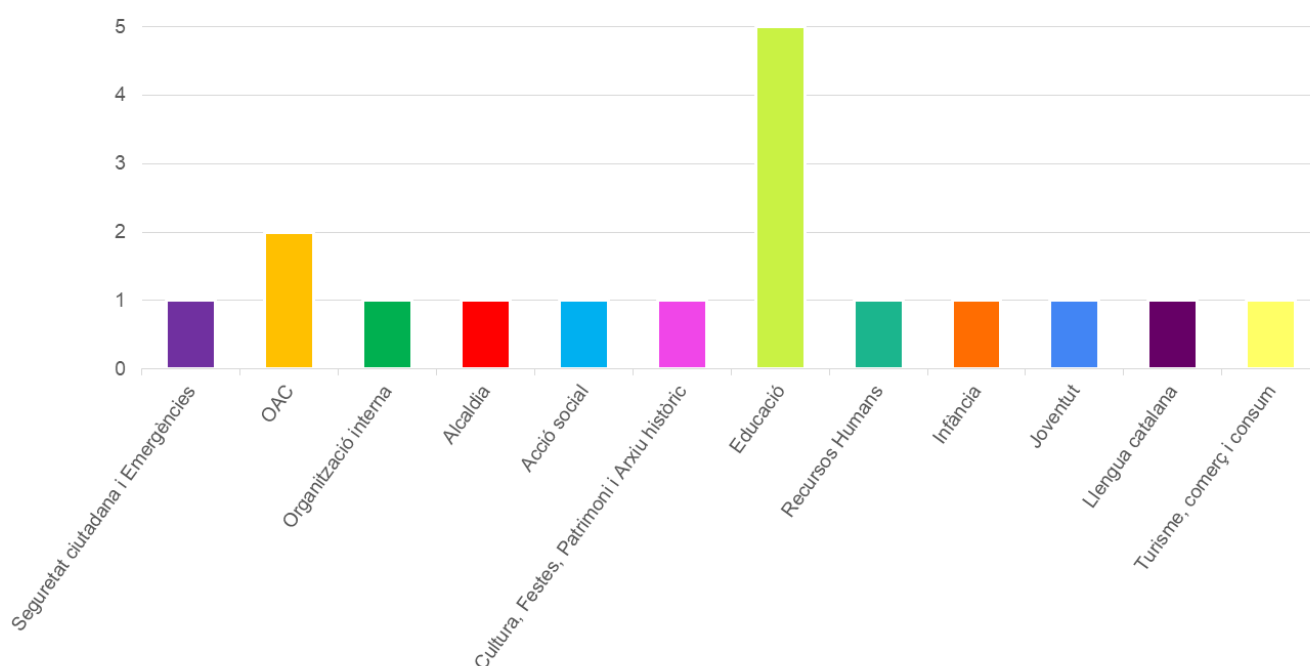

Finalment, un 33% dels participants (3 persones) afirma formar part activa d'alguna entitat local, mencionant-se el Veïnat de Can Serra, la Colla Castellera Potes Roges, l'AFA de la Font de l'Orpina, l'AFA de l'Institut de Vacarisses i l'Era. Tot i que aquestes associacions admeten que actualment no ofereixen cap activitat d'educació ambiental, tant Potes Roges com l'AVV de Can Serra manifesten la seva total disposició a valorar i col·laborar en les propostes que els puguï traslladar l'Ajuntament en un futur.

- **Anàlisi del qüestionari al personal polític i tècnic de l'Ajuntament**

Representació institucional i participació interna

La consulta interna adreçada al personal municipal ha recollit un total de **14 respostes**. La regidoria amb major implicació ha estat la d'**Educació** (5 respostes). Com a dada rellevant, no s'ha registrat cap participació per part de la regidoria d'Acció Climàtica, Eficiència Energètica i Biodiversitat, àrea promotora d'aquest pla.

La resta de la mostra es distribueix de manera heterogènia entre les regidories i àrees de Seguretat Ciutadana i Emergències, Organització Interna, Alcaldia, Acció Social, Cultura, Festes, Patrimoni i Arxiu Històric, Infància, Joventut, Llengua Catalana, Turisme, Comerç i Consum, a més de serveis transversals com l'OAC i Recursos Humans.

Diagnòstic d'iniciatives actuals i suport interdepartamental

Diversos departaments de l'Ajuntament ja **executen de forma directa accions vinculades a la sensibilització ambiental** en el marc de les seves funcions:

- ✓ Seguretat Ciutadana i Emergències: Desenvolupa tasques informatives a través de la Unitat de Proximitat Rural, centrades en la recollida de residus en l'entorn natural i el control del compliment de les ordenances.
- ✓ Cultura, Festes, Patrimoni i Arxiu Històric: Programació de tallers, exposicions i xerrades divulgatives de caràcter general.
- ✓ Educació: Incorporació d'activitats de sensibilització ambiental dins de l'oferta dels Casals d'Estiu municipals.

- ✓ Turisme, Comerç i Consum: Impuls de campanyes de prevenció com la cessió de gots reutilitzables i la iniciativa comercial amb un joc de "Rasca i Guanya", amb premis consistents en materials sostenibles (bosses de compra reutilitzables).

Pel que fa a la **cooperació interdepartamental**, els diversos serveis i regidories manifesten que donen suport a les iniciatives ambientals d'altres àrees de l'Ajuntament a través de vies diverses: assistència tècnica o econòmica, aportació de recursos humans, agilització dels processos de contractació, cessió d'infraestructures i equipaments municipals, o suport en la difusió i comunicació a la ciutadania.

Perspectives i propostes de futur de l'organització

Es detecta una clara **voluntat transversal de fer créixer l'educació ambiental** des de diferents àrees competencials.

- ✓ Educació, Infància, Joventut i Acció Social expressen el seu desig de programar noves accions: des de projectes de sensibilització en l'etapa de la primera infància (0-3 anys), accions de neteja de residus amb el Consell d'Infants, fins a una major oferta de tallers, sortides i xerrades dirigides als joves a l'equipament del Punt de Vol (Casal de Joves).
- ✓ Cultura, Festes, Patrimoni i Arxiu Històric planteja la idoneïtat d'acollir o coorganitzar a la Biblioteca El Castell les propostes de sensibilització del programa de la Diputació de Barcelona Viu el Parc, destacant-ne la seva alta qualitat.
- ✓ Organització Interna es proposa implementar accions formatives o campanyes internes adreçades al propi personal municipal, prioritzant l'eficiència energètica i el correcte reciclatge als diversos equipaments municipals.

Oferta actual als centres educatius i canals de difusió

L'Ajuntament disposa de programes dirigits a les escoles i instituts de Vacarisses, on conflueixen diferents departaments:

- ✓ Seguretat Ciutadana i Emergències: Imparteix formacions en matèria de prevenció, sensibilització a l'educació infantil, primària i secundària.
- ✓ Cultura, Festes, Patrimoni i Arxiu Històric: Ofereix visites escolars pedagògiques vinculades als Parcs Naturals de Montserrat i de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, gràcies a la participació activa en els grups de treball mixtos de Parcs i Biblioteques de la Diputació de Barcelona.
- ✓ Educació i Llengua Catalana: Promou el reciclatge als centres, recolza iniciatives de prevenció de residus a les escoles bressol (com el repartiment de bosses de snacks reutilitzables), coordina esdeveniments entre els centres educatius del municipi (concerts, mostres i activitats conjuntes) i ofereix tallers familiars dins del Programa de Formació per a Famílies.
- ✓ Joventut: Tot i que disposa de programació estable adreçada als nivells de 1r a 4t d'ESO, actualment no compta amb continguts de caràcter ambiental.

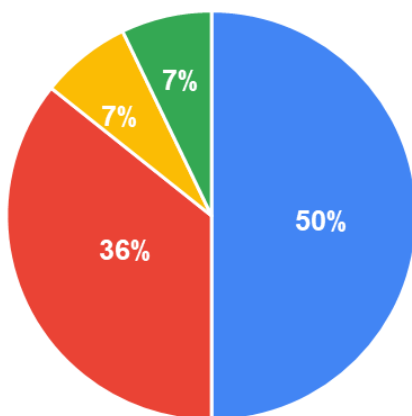
La **via preferent** i unànime per fer arribar aquestes propostes als centres és la seva inclusió en la **programació estable que s'ofereix a l'inici de cada curs**. A més, s'utilitzen canals complementaris depenent de l'àrea (butlletins o publicacions electròniques, enviament de correus electrònics directes i llistes de difusió de WhatsApp).

Model de coordinació interna i valoracions finals

Hi ha un consens pràcticament unànime, un 93%, a favor de la creació d'una programació estable i unificada de propostes d'educació ambiental que aglutini totes les regidories per optimitzar l'impacte sobre els diferents tipus de públic del municipi.

No obstant això, respecte al model de governança interna i coordinació, les preferències estan més dividides:

El 50% aposta per un model transversal centralitzat: la creació d'un departament, comissió o grup de treball connector amb representació de totes les regidories implicades.

El 36% prefereix establir trobades i reunions de coordinació periòdiques.

El 7% considera suficient treballar mitjançant un document de planificació compartit.

El 7% restant opta per mantenir un model de comunicació directa i puntual amb la regidoria d'Acció Climàtica, Eficiència Energètica i Biodiversitat cada cop que es planifiqui una acció ambiental.

Per tancar el qüestionari, s'han recollit aportacions qualitatives significatives en el camp obert final:

- ✓ Des de l'àrea d'Educació i Llengua Catalana s'explica que actualment ja es coordinen memòries formatives de diverses àrees (joventut, promoció econòmica, serveis socials) des de l'espai de L'Aula, per la qual cosa seria altament positiu integrar-hi formalment les accions d'educació ambiental.
- ✓ La regidoria de Cultura subratlla el gran valor d'aquesta enquesta com a eina inicial per potenciar i millorar un treball transversal indispensable entre departaments.

ELS 9 TRETOS D'IDENTITAT DEL PEAM DE VACARISSES

Els trets d'identitat del pla

Tret d'identitat 1: Un PEAM per a Vacarisses com a Instrument de Direcció Estratègica

Tret d'identitat 2: Vacarisses per la valorització del patrimoni natural i l'entorn rural

Tret d'identitat 3: Vacarisses per la gestió integral del Cicle de l'Aigua

Tret d'identitat 4: Vacarisses per l'economia circular i la gestió sostenible dels residus

Tret d'identitat 5: Vacarisses contra el canvi climàtic i per l'eficiència energètica

Tret d'identitat 6: Vacarisses per la mobilitat sostenible

Tret d'identitat 7: Vacarisses per les aliances estratègiques

Tret d'identitat 8: Vacarisses per una comunicació ambiental efectiva

Tret d'identitat 9: Vacarisses per la participació ciutadana activa

El PEAM de Vacarisses es fonamenta en una sèrie de trets d'identitat que defineixen el seu caràcter i orientació estratègica:

- 1. Un PEAM per a Vacarisses com a Instrument de Direcció Estratègica:** El PEAM constitueix el document rector de les polítiques municipals en matèria de sensibilització i educació ambiental, alineant-se amb els objectius de sostenibilitat del municipi i promovent la consciència ciutadana.
- 2. Valorització del Patrimoni Natural i l'Entorn Rural:** El PEAM fomenta la sensibilització ciutadana envers la conservació del patrimoni natural, les rieres, els entorns humits i el medi forestal i rural del municipi, reconeixent la seva importància ecològica i cultural.
- 3. Gestió Integral del Cicle de l'Aigua:** El PEAM promou l'ús racional de l'aigua en tots els àmbits, amb especial atenció als episodis de sequera, fomentant pràctiques sostenibles en l'àmbit domèstic, agrícola, ramader i industrial.
- 4. Economia Circular i Gestió Sostenible de Residus:** El PEAM impulsa la gestió sostenible dels residus, basant-se en els principis de l'economia circular i la prevenció, per a minimitzar l'impacte ambiental i promoure la reutilització i el reciclatge.

5. **Lluita contra el Canvi Climàtic i Eficiència Energètica:** El PEAM promou la lluita contra el canvi climàtic mitjançant iniciatives de mitigació i adaptació, amb especial èmfasi en la reducció d'emissions, l'eficiència energètica i l'ús d'energies renovables.
6. **Mobilitat Sostenible:** El PEAM impulsa la mobilitat sostenible dins del municipi i en la seva connexió amb l'entorn, promovent l'ús de vehicles de baixes emissions, la mobilitat compartida i els espais per a vianants i ciclistes, així com el softturisme.
7. **Aliances Estratègiques:** El PEAM fomenta la col·laboració amb altres municipis del Vallès Occidental i el Baix Llobregat, administracions, entitats i empreses, per a generar sinergies en la sensibilització i l'educació ambiental.
8. **Comunicació Ambiental Eficaz:** El PEAM aposta per la comunicació com a eina clau per a la difusió dels valors de la sostenibilitat, utilitzant les noves tecnologies i les xarxes socials, sense descuidar les vies de comunicació tradicionals.
9. **Participació Ciutadana Activa:** El PEAM incentiva la participació de la ciutadania, els col·lectius i les entitats en la presa de decisions i la implementació de projectes, explorant iniciatives innovadores com el voluntariat ambiental, l'aprenentatge servei i la ciència ciutadana. El PEAM de Vacarisses és el document que dota el municipi de les directrius estratègiques en matèria de sensibilització i educació ambiental. Respon als objectius municipals en matèria de sostenibilitat i aspira a incrementar-ne la consciència de la ciutadania i de tots els agents del municipi.

ELS OBJECTIUS

El PEAM de Vacarisses es configura com un instrument estratègic destinat a concretar les fites de l'educació ambiental al municipi, definir el rol dels diversos actors implicats i establir les actuacions necessàries per a la seva consecució.

Aquesta voluntat estratègica es pot desglossar en els objectius següents:

- **Diagnosi exhaustiva de l'oferta actual:** Realitzar una anàlisi detallada de les iniciatives d'educació ambiental existents al municipi, per a identificar fortaleces i àrees de millora.
- **Conceptualització estratègica del PEAM:** Definir l'estructura conceptual del pla, establint els serveis bàsics i la seva integració en les dinàmiques municipals presents i futures.
- **Identificació de les persones destinatàries del programa:** Determinar els grups de població destinataris del PEAM i dels seus serveis, amb especial atenció a l'àmbit escolar, la ciutadania en general i les entitats locals.
- **Definició de l'estructura de gestió:** Establir un model de gestió i organització del PEAM, definint els recursos necessaris, les interrelacions i els objectius.

- **Calendarització i priorització de les actuacions:** Elaborar un calendari d'implementació del PEAM, definint les prioritats conceptuals i cronològiques de cada servei.
- **Foment de la participació ciutadana:** Identificar i implementar estratègies per a incrementar la participació de la ciutadania en les activitats i projectes del PEAM.

El programa d'Educació Ambiental que es derivi del present PEAM ha de tenir l'objectiu principal següent:

- **Educar a la població de Vacarisses per crear i desenvolupar una societat resilient i capaç de prevenir les adversitats del canvi global.**

I més concretament ha d'assolir aquestes 4 fites:

- Crear una societat resolutiva amb les problemàtiques associades a la biodiversitat i amb els diversos ecosistemes del municipi de Vacarisses.
- Generar un municipi conscient i actiu enfront els riscos que afligeixen el medi natural.
- Fomentar l'ús responsable dels recursos (aigua i energia entre d'altres) i potenciar l'economia circular del municipi.
- Promoure una mobilitat segura, sana, equitativa, eficient i sostenible que generi beneficis socials i ambientals.

ELS EIXOS TEMÀTICS

Els eixos temàtics principals en els que es centrarà el PEAM de Vacarisses són:

Eix Temàtic 1: ENTORN NATURAL: BIODIVERSITAT I ECOSISTEMES	• Coneixement de l'entorn proper • Conservació i foment de la biodiversitat • Gestió dels forests • Gestió dels entorns de rieres i gorgs • Gestió dels espais agrícoles i ramaders (agroecologia)
	

La biodiversitat i els ecosistemes representen un valor essencial per a Vacarisses, amb la seva diversitat d'espais naturals que inclouen dos parcs naturals a les seves rodalies: el PN de Montserrat i el PN de St. Llorenç i l'Obac.

La coneixença i conservació d'aquests espais i la seva gestió sostenible són vitals per mantenir l'equilibri ecològic, assegurar els serveis ambientals que proporcionen i potenciar un desenvolupament que respecti el patrimoni natural del municipi.

En aquest sentit s'inclouen dins d'aquest eix accions per viure i conèixer l'entorn proper i la riquesa de la biodiversitat que ens envolta. Realitzar sortides guiades, activitats específiques de biodiversitat de fauna o d'altres espècies, es considera bàsic i necessari per a que la ciutadania se senti vinculada al seu entorn natural.

A banda de conèixer l'entorn, es vol transmetre la importància de conservar-lo en bon estat de salut i permetre que la biodiversitat es mantingui i s'enriqueixi.

També s'ha de tenir present que el fet de ser un municipi amb tanta massa forestal, la conservació i gestió eficient d'aquests espais naturals, enfortirà la resiliència del municipi enfront del perill creixent d'incidència d'incendis forestals, cada vegada més virulents.

Eix Temàtic 2:

CICLE DE L'AIGUA

- Cicle natural i urbà de l'aigua
- Qualitat de l'aigua
- Ús racional de l'aigua
- Rieres i zones humides

2
SANI
DEIXO

3
SALUT
I BENESTAR

6
AIGUA NETA
I SANITZAMENT

12
CONSUM
I PRODUCCIÓ
RESPONSABLES

El fet que el municipi no disposi, de forma històrica, de grans recursos hídrics i reforçat pels últims episodis de sequera que ha patit el territori fa que aquest eix prengui una importància rellevant i per això es considera important donar un impuls i una mirada més àmplia a aquest eix temàtic.

Aquest eix ha de contemplar l'orografia natural de Vacarisses i el consum associat a un model determinat d'urbanisme.

El fet de transmetre a la població, d'una manera clara i entenedora, el cicle de l'aigua com a procés natural en el qual els humans hi estem integrats com a part del cicle urbà de l'aigua, ofereix el marc de referència per actuar d'una manera més conscient i acurada amb l'ús que fem de l'aigua. En aquest sentit, un altre dels temes que es pretén abordar des d'aquest eix és l'ús racional de l'aigua.

Per últim, oferir recursos per a conèixer i valorar l'entorn natural de torrents i fonts del municipi com a tresors i refugis de vida al nostre abast és considera indispensable dins d'aquest eix.

Eix Temàtic 3:

TRANSICIÓ ENERGÈTICA

- Comunitats energètiques
- Estalvi i eficiència energètica a les llars i als equipaments municipals
- Foment de les energies renovables

A Vacarisses, la transició energètica implica promoure canvis significatius en els hàbits i el coneixement de la població. L'estalvi i l'eficiència energètica a les llars i als equipaments municipals són pilars fonamentals. A través de la sensibilització i la capacitació, es busca que els ciutadans adoptin bones pràctiques en el consum energètic. Aquesta educació no només redueix la factura energètica, sinó que també minimitza la demanda, fent que el municipi sigui més eficient i resilient energèticament. L'objectiu és que Vacarisses avanci cap a un model energètic més autònom, basat en el respecte per l'entorn i la implicació ciutadana.

Eix Temàtic 4:

ECONOMIA CIRCULAR: RECURSOS I RESIDUS

- Prevenció de residus
- Foment del compostatge casolà
- Foment i coneixement de la importància del reciclatge i dels tractament dels residus
- Promoció dels productes de proximitat
- Foment del consum responsable i l'economia circular

Aquest eix temàtic es centrarà en la sensibilització i la capacitació ciutadana per reduir la generació de residus des de l'origen. Es fomentarà activament el compostatge casolà i comunitari, una pràctica que no només disminueix la fracció orgànica dels residus, sinó que també proporciona un recurs valuós per als espais verds del municipi.

Finalment, l'eix posarà un èmfasi especial en la promoció dels productes de proximitat i el foment del consum responsable. Educar sobre l'impacte ambiental de les nostres decisions de compra –des de l'origen dels productes fins al seu embalatge i transport– és essencial per tancar el cercle de l'economia circular.

Eix Temàtic 5:

MOBILITAT SOSTENIBLE I QUALITAT DE L'AIRE

- Foment de la mobilitat sostenible, democràtica i segura
- Promoció de la qualitat de l'aire
- Gestió de l'espai públic
- Foment de la mobilitat activa i la salut

El nucli urbà de Vacarisses, per la seva pròpia configuració dispersa, convida a una mobilitat rodada elevada. La seva escala afavoreix que els desplaçaments interns es facin amb vehicle privat, dificultant una gestió de l'espai públic que prioritzi els vianants i la convivència. Aquesta característica intrínseca del municipi fa que sigui essencial promoure hàbits de desplaçament saludables i menys contaminants.

Per altra banda, les connexions de Vacarisses amb el seu entorn més ampli també depenen del vehicle privat. Aquesta dependència subratlla la necessitat de fomentar la mobilitat sostenible, democràtica i segura no només dins del poble, sinó també per als desplaçaments cap a altres nuclis i és per això que es vol impulsar alternatives, com el vehicle compartit o l'ús del transport públic quan sigui viable, per reduir les emissions i la petjada ecològica associada.

Aquest eix temàtic busca educar la població sobre com les decisions individuals de transport contribueixen a la contaminació i impacten la salut. Promoure la qualitat de l'aire a través del foment de la mobilitat activa i la salut –incentivant l'ús de la bicicleta i el caminar– no només millora el benestar físic i mental dels habitants, sinó que també reforça el compromís col·lectiu amb un Vacarisses més saludable i sostenible.

LES LÍNIES ESTRATÈGIQUES

A continuació es detallen les línies estratègiques en les quals s'insereixen les activitats proposades en el PEAM de Vacarisses. Aquestes han de marcar quins àmbits es treballaran, de quina manera s'han d'organitzar les iniciatives ambientals del pla, quins actors i destinataris han de tenir, etc.

Aquestes línies estratègiques venen definides tant pel procés de reflexió al llarg de la redacció del present pla, com per les reunions mantingudes amb l'ajuntament, així com per les respostes de l'enquesta oberta realitzada a la ciutadania i al personal tècnic i polític de l'Ajuntament.

- **Línia estratègica 1:** El PEAM de Vacarisses és un projecte de municipi, associat als diversos **instruments sectorials de planificació ambiental** amb els que el municipi s'ha dotat al llarg de l'última dècada.
- **Línia estratègica 2:** El PEAM de Vacarisses vol augmentar la **sensibilitat ambiental i cívica** de tota la ciutadania per tal de modificar els seus comportaments en favor de l'entorn i del propi municipi.
- **Línia estratègica 3:** El PEAM de Vacarisses és un projecte enfocat a la **ciutadania**, ja sigui a títol individual o formant part de les diverses entitats que conformen el teixit social del municipi.
- **Línia estratègica 4:** El PEAM de Vacarisses ha d'**englobar totes les àrees del govern local** i, a més, implicar a les diferents entitats i administracions supramunicipals de referència, de manera que la seva oferta impliqui, més decididament, a tots els actors i les seves aliances.
- **Línia estratègica 5:** El PEAM de Vacarisses ha d'adaptar-se a les **característiques pròpies** del municipi en tots els sentits.
- **Línia estratègica 6:** El PEAM de Vacarisses ha de tenir un marcat caràcter finalista, és a dir, que la seva aplicació comporti **millores directes o indirectes** en la protecció i conservació de l'entorn en cadascun dels seus àmbits i, en particular, en els que preocupen més essencialment a la població i les administracions, com ara la biodiversitat, l'ús eficient de l'aigua, l'economia circular, l'estalvi energètic i la mobilitat sostenible i democràtica.
- **Línia estratègica 7:** El PEAM de Vacarisses ha de ser capaç d'**incentivar** a la **ciutadania** cap a comportaments sostenibles posant en evidència que la millora del medi ambient comporta el benestar tant de les persones com del planeta.
- **Línia estratègica 8:** El PEAM de Vacarisses ha de promoure la **formació** de tots els **col·lectius** implicats en la gestió municipal.

- **Línia estratègica 9:** El PEAM de Vacarisses ha d'incidir en la importància d'una **comunicació òptima** de les iniciatives ambientals que es proposen, tenint present tant el tipus de destinatari al que aniran adreçades com les vies comunicatives que s'usaran per a tal efecte, sense oblidar les característiques del terme municipal i del territori.
- **Línia estratègica 10:** El PEAM de Vacarisses ha d'**assegurar** la seva pròpia **qualitat** de forma contínua, fent un seguiment periòdic tant de les activitats que s'ofereixen com de la manera de plantejar-les i comunicar-les als diversos tipus de destinataris, adaptant-se i actualitzant-se en tot moment.

ELS DESTINATARIS

El PEAM de Vacarisses va dirigit a diferents perfils de públic destinatari, molt diversos entre ells, però que en general tenen un fort vincle amb el territori.

Identificar i definir les diferents tipologies de públic és important per dissenyar la proposta d'activitats i que aquesta s'ajusti a les necessitats del municipi i dels seus veïns i veïnes, sense deixar de banda les persones visitants.

Així, per a poder planificar les diverses iniciatives ambientals, s'han pres en consideració els perfils de persones destinatàries següents:

- **Ciutadania en general:**
 - ✓ **Persones adultes:** persones actives, amb gran capacitat de mobilitat i avesats a l'ús de les noves tecnologies i les xarxes socials, però amb franges horàries molt marcades per a participar de les activitats proposades i molt selectives en les temàtiques.
 - ✓ **Gent gran:** persones que, en general, tenen poca capacitat de desplaçament a zones de fora del nucli i amb competències limitades per a les noves tecnologies, però amb més temps per a participar de les activitats proposades i gran interès per a participar-hi.
 - ✓ **Famílies amb infants:** persones molt actives, amb elevada capacitat de mobilitat, avesats a les noves tecnologies i molt interessades en la participació en les activitats proposades. Amb horaris molts marcats i centrats sobretot en caps de setmana.
- **Grups escolars:** tipologia molt concreta de públic i molt receptiva en relació a les activitats proposades. Amb alta capacitat de dur a terme activitats a l'entorn natural.
- **Joves:** mobilitat mitjana i elevades capacitats per a les noves tecnologies i les xarxes socials. Públic molt selectiu tant en les temàtiques com en el format de les activitats proposades. Forta influència dels municipis veïns.
- **Entitats:** col·lectius amb gran interès respecte de la vida i les activitats del municipi. Normalment arrelades al municipi però des de vessants molt diferents.
- **Persones visitants:** persones de fora del municipi que s'hi acostaran a gaudir del seu entorn o a participar de les seves activitats. Normalment amb gran capacitat per a les noves tecnologies i les xarxes socials i amb gran mobilitat per l'entorn.

- **Treballadors/es municipals:** personal de l'administració local (en alguns casos, de serveis externalitzats), ja siguin responsables polítics, tècnics, personal de neteja, de manteniment, etc. Persones amb perfils molt diversos i que, en molts casos, són responsables de la gestió dels equipaments municipals. És important dedicar recursos a la seva formació i sensibilització ambiental ja que l'ens local, i els seus treballadors/es, han de ser un model i un referent pel que fa a la sostenibilitat per a tota la població.
- **Comunitat del sector agrari i forestal:** persones del municipi i de l'entorn que treballen a l'agricultura i a la gestió forestal. Amb necessitats de formació o de participació en activitats molt específiques, centrades en temes relacionats amb el seu sector com l'agroecologia, l'aigua, el consum local i responsable o l'eco turisme. Sector molt arrelat al territori que pot crear xarxa. Persones amb nivells de comunicació a través de les xarxes socials i les noves tecnologies molt diversos i amb horaris molt dependents de la feina del camp en funció de cada moment de l'any.
- **Comunitat del sector industrial i logístic:** persones de la comarca que treballen en els polígons i empreses de serveis. Amb necessitats de formació o de participació en activitats molt específiques, centrades en temes relacionats amb el seu sector com l'economia circular, l'eficiència energètica, la gestió de residus o la mobilitat sostenible. Sector amb un gran pes econòmic que pot crear sinergies corporatives. Persones amb nivells de comunicació a través de les xarxes socials i les noves tecnologies generalment elevats i amb horaris molt dependents dels torns de producció i de l'activitat logística en funció de cada empresa.

GESTIÓ I ORGANITZACIÓ

GESTIÓ

L'Ajuntament de Vacarisses compta amb uns recursos humans limitats, els quals estan englobats en diverses regidories. Sovint, un mateix responsable polític s'encarrega de diverses àrees o regidories. Això comporta certs avantatges ja que facilita les aliances i la gestió de les iniciatives ambientals proposades al pla de manera transversal.

Per altra banda, però, l'Ajuntament compta amb uns recursos tècnics limitats. Aquest fet és un aspecte limitant ja que fa que la gestió recaigui en poques persones i això pot provocar un coll d'ampolla a l'hora de dur a terme totes les iniciatives proposades. És per aquest motiu que, a part del propi govern local, s'han de considerar les diverses administracions supramunicipals que donen cobertura a temes directament relacionats amb el pla d'educació ambiental del municipi en les diferents temàtiques incloses i fins i tot en el teixit associatiu i col·laboració ciutadana del municipi.

AGENTS IMPLICATS

A continuació s'anomenen les entitats i les administracions supramunicipals amb les que compta el PEAM de Vacarisses per a dur a terme les diverses iniciatives d'educació ambiental, tant a nivell escolar com per a la resta de destinataris:

Entitats

- **Amics de la Natura de Vacarisses**
 - ✓ Organització d'activitats a la natura.
- **Associació Excursionista i cultural Miscel·lània Vacarisses**
 - ✓ Organització d'activitats excursionistes, esportives, culturals i de lleure pel terme municipal, orientades a conèixer, estudiar, conservar i apreciar la natura, les tradicions, els costums, la ciència i la cultura en general.
- **Escola Font de l'Orpina**
 - ✓ Organització i docència d'activitats ambientals de tots els eixos temàtics.
 - ✓ Projectes ambientals diversos.
- **AFA Escola Font de l'Orpina**
 - ✓ Organització d'activitats per a les famílies de l'escola.
- **Escola Pau Casals**
 - ✓ Organització i docència d'activitats ambientals de tots els eixos temàtics.
 - ✓ Projectes ambientals diversos.

- **AFA Escola Pau Casals**
 - ✓ Organització d'activitats per a les famílies de l'escola.
- **Institut de Vacarisses**
 - ✓ Organització i docència d'activitats ambientals de tots els eixos temàtics.
 - ✓ Projectes ambientals diversos.
- **AMPA Institut de Vacarisses**
 - ✓ Organització d'activitats per a les famílies del centre educatiu.
- **Institut Català d'Ornitologia**
 - ✓ Organització d'activitats de recerca i formació en l'àmbit de l'ornitologia.
- **Prou Pudors de Coll Cardús**
 - ✓ Activitats per aconseguir el tancament definitiu de l'abocador; assegurar la supervisió i manteniment de l'abocador i les instal·lacions i un cop clausurat, garantir el correcte funcionament del CTRV.
- **ADF de Vacarisses (Federació d'ADF del Vallès Occidental)**
 - ✓ Formació a voluntaris.
 - ✓ Campanyes de divulgació.
- **Associació de Voluntaris de Protecció Civil**
 - ✓ Suport en activitats i actuacions al municipi.
- **Associació de Comerciants de Vacarisses**
 - ✓ Campanyes de divulgació i promoció del consum local i sostenible.
- **Associació de Consum Responsable La Masia**
 - ✓ Grup de consum
 - ✓ Organització d'activitats i promoció del consum local i responsable donant suport a pagesos i artesans de les rodalies del municipi.
- **Associació Museu-Arxiu de Vacarisses**
 - ✓ Organització d'activitats de promoció i visibilització de la història i els costums de la vila.
- **Associacions esportives del municipi (CicloVacarisses, VacarissesCorre, Globeermurs, Eskalavaka, Entitat Esportiva de Vacarisses, Unió Esportiva, ...)**
 - ✓ Organització d'activitats de promoció de la vida activa i l'esport a la natura.
- **Associacions de cultura i lleure del municipi (Potes Roges, Diables, El Cau, Madre Tierra, Cul Actiu, Teatre Jove, Xics, Torre del Palau, VAM, ...)**

- ✓ Organització d'activitats sobre natura i cultura catalana.
- **Associacions de defensa dels animals (ADA, APAME I DAVA Vacarisses, el Niu de l'Òliba, Libera!)**
 - ✓ Organització d'activitats sobre protecció animal i medi ambient.
- **Associació Casal de la Gent Gran**
 - ✓ Organització d'activitats per a gent gran a la natura (caminades, trobades i descoberta).
- **Associació de Joves de Vacarisses (Punt de Vol)**
 - ✓ Organització d'activitats dirigides als i a les joves del municipi.
- **Agrupacions i Associacions de Propietaris/es de les diverses urbanitzacions del municipi**
 - ✓ Promoció de millores materials, urbanístiques, socials i cíviques a les urbanitzacions.
- **Associacions de Veïns i Veïnes del municipi**
 - ✓ Promoció de millores materials, urbanístiques, socials i cíviques al municipi.
- **Rescat Voluntaris Vacarisses 4x4**
 - ✓ Organització d'activitats de sensibilització als usuaris/es de vehicles tot terreny 4X4.
- **Societat de Caçadors La Torrota**
 - ✓ Activitats de formació i sensibilització entre les persones associades.

Administracions públiques

- **Consell Comarcal del Vallès Occidental**
 - Suport al Banc d'Aliments Municipals: Recollida de l'excedent d'àpats preparats i productes de primera necessitat i Distribució de l'excedent d'àpats entre la població més vulnerable
 - Servei d'atenció i assessorament individual en estalvi energètic: Desenvolupament d'actuacions de suport a la ciutadania: punts d'atenció i informació, assessories individuals, auditories energètiques i arranjaments a la llar i Realització d'actuacions de sensibilització, informació i formació sobre estalvi i eficiència energètica dirigides a la ciutadania.
 - Servei de Joventut Comarcal: Projectes per al foment de l'activitat juvenil
 - Servei Públic Comarcal de Biomassa Forestal del Vallès Occidental: Prevenció d'incendis forestals, Tractament de biomassa i Subministrament d'estella als equipaments de la comarca per a la generació d'energia tèrmica.
 - Suport en la participació material en fires: Préstec de carpes per a fires, Manteniment i Emmagatzematge.

- Campanyes de promoció i difusió.
 - Projectes de promoció de productes de la terra.
 - Informació i assessorament per l'organització d'activitats de Lleure (per a les entitats i/o instal·lacions juvenils que organitzen activitats de lleure).
- ✓ Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental
 - Gestió i tractament de residus sòlids urbans
 - Activitats de sensibilització ambiental
 - Campanyes de sensibilització
 - Elements i materials de comunicació
- ✓ Viu el Vallès (Turisme Vallès Occidental)
 - Promoció d'activitats i espais naturals i de turisme
- **Consorti per a la Gestió Integral d'Aigües de Catalunya**
 - ✓ Gestió del cicle integral d'aigües en règim de gestió directa mancomunada.
 - ✓ Manteniment
 - ✓ Tarifes i bonificacions
- **Parc Rural del Montserrat**
 - ✓ Banc de terres
 - ✓ Acompanyament agrari
 - ✓ El Tall (obrador compartit i formació a ramaders de proximitat i ramaderia extensiva i sostenible)
 - ✓ Promoció dels productes i productors de l'entorn.
- **CREAF**
 - ✓ Ciència ciutadana
 - ✓ Creació d'itineraris de biodiversitat
 - ✓ Regeneració de sòls
 - ✓ Agroecologia
 - ✓ Materials pedagògics
- **Diputació de Barcelona**
 - ✓ Materials d'educació ambiental en préstec
 - ✓ Activitats de sensibilització ambiental amb monitoratge
 - ✓ Suport tècnic i econòmic per al desenvolupament de:
 - Campanyes de comunicació
 - Activitats d'educació i sensibilització ambiental
 - Celebració de fires i festivals

- ✓ Projecte "Va d'Aigua".
 - ✓ Campanyes d'estalvi energètic en equipaments:
 - 50/50 a escoles
 - Passa l'Energia a altres equipaments municipals
 - ✓ Projecte A-prenem el Sol (no tenen plaques a les escoles)
 - ✓ Exposicions de medi ambient:
 - Actuem amb energia
 - Reduïm residus
 - La vida de l'aigua
 - Treballem per una energia sostenible
-
- **Generalitat de Catalunya:**
 - ✓ Agència de Residus de Catalunya (ARC)
 - Campanyes de comunicació i sensibilització
 - Jocs diversos sobre la recollida selectiva i la prevenció de residus
 - App's per a mòbils i altres dispositius
 - Jocs inflables
 - Exposicions diverses
 - Material divulgatiu
 - ✓ Agència Catalana de l'Aigua
 - Exposicions diverses
 - Jocs interactius
 - Dossiers imprimibles
 - ✓ Institut Català de l'Energia
 - Exposicions diverses
 - Tallers
 - Jocs
 - Jocs en línia
 - ✓ Dept. d'educació
 - Projectes
 - Recursos educatius
 - ✓ Dept. d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural
 - Projectes
 - Recursos educatius

ESPAIS I EQUIPAMENTS

El municipi compta amb diversos equipaments i espais on desenvolupar les diferents activitats d'educació ambiental que es plantegen al present Pla. Evidentment, també s'han de tenir presents els espais naturals que envolten el municipi i que tenen gran valor tant a nivell naturalístic com social.

A continuació es mostren els equipaments i espais del municipi on desenvolupar les activitats i iniciatives proposades:

Biblioteca El Castell
(DIBA)

Inaugurada l'any 2008, ocupa la primera i segona planta de l'edifici històric del Castell de Vacarisses. S'hi organitzen activitats com xerrades i exposicions. Al mateix edifici hi ha l'Oficina d'Informació del PN de St. Llorenç i l'Obac.

La Fàbrica

Consta de diferents espais per realitzar actes organitzats tant per l'Ajuntament com per les entitats municipals, alhora que també acull les seus d'algunes entitats de la vila. Consta d'un vestíbul ampli, una sala polivalent i diverses sales i locals socials per a entitats.

OBEC

L'Oficina de Biodiversitat i Emergència Climàtica gestiona el servei de recollida de residus PaP, ofereix un servei d'assessorament energètic, impulsa projectes de biodiversitat a través de projectes de ciència ciutadana i coordina actuacions de recuperació i manteniment de la zona forestal (en col·laboració amb l'ADF). També és un espai de coordinació amb els dos PN que envolten el municipi.

Deixalleria municipal

Instal·lació de servei públic per a la recepció i emmagatzematge selectius de productes per a la reutilització i de residus municipals per a tractaments posteriors. Actualment està en remodelació per tal de poder tornar a dur a terme el projecte d'economia circular Triateca.

Poliesportiu municipal

Equipament esportiu, situat a l'Eixample (costat del Polígon Industria de Can Torrella), amb diverses pistes i sales on poder dur a terme activitats amb gran presència de públic. També forma part d'una de les comunitats energètiques del municipi a través de plaques FV.

Pistes de Can Serra

Equipament esportiu, situat a la urbanització de Can Serra, amb diverses pistes i sales on poder dur activitats amb gran presència de públic. També forma part d'una de les comunitats energètiques del municipi a través de plaques FV.

Casal de Cultura

Equipament cultural que compta amb la sala de teatre Antolina Boada i Ferrer, amb capacitat per a 210 persones. Està situat al nucli històric del municipi, al costat de la piscina municipal.

Punt de Vol

Espai de trobada i d'activitats destinades al jovent del municipi. Compta amb un dinamitzador i dues educadores. L'equipament inclou el Punt d'Informació Juvenil, on s'hi pot trobar tota mena d'informació, i un servei de connexió gratuïta a Internet.

Casal de gent Gran

Equipament que és el centre de la dinamització social i cultural de la gent gran del municipi i un punt de trobada i de referència per a totes les persones grans. S'hi organitzen diverses activitats i serveis (balls de saló, gimnàstica, tallers, festes...).

Rieres i gorgs

Els principals eixos vertebradors del municipi són la riera de Vacarisses (també anomenada de Sanana) i el torrent del Llor. Aquests cursos recullen l'aigua d'una densa xarxa de barrancs i torrents fins a la seva confluència amb el Llobregat a l'alçada d'Olesa i Monistrol. Tot el seu recorregut de pas pel municipi conforma un entorn natural privilegiat.

Miradors i cingles

Els cingles són un dels elements més característics i identificatius del paisatge de Vacarisses. Es tracta de formacions rocoses que s'eleva sobre una massa boscosa a la part sud de la part central del terme. Alguns dels cingles tenen coves i altres mostren algunes roques singulars. Un fet a destacar és que els corbs nien a la paret oriental del cingle de Torreblanca.

Entorn forestal

Les masses forestals són una aula viva clau per a l'educació ambiental municipal. Per una banda els connectors ecològics entre PN permeten mostrar la importància de la connectivitat de la biodiversitat i per l'altra, els alzinars i pinedes faciliten l'estudi de l'adaptació de la flora al clima mediterrani. Finalment el risc d'incendis i accions com les pastures o l'ADF eduquen de forma pràctica en prevenció, sostenibilitat i resiliència local.

MATERIALS

No es considera necessària l'adquisició permanent de material propi, ja que l'Ajuntament disposa d'un ampli catàleg en préstec provinent d'administracions supramunicipals. Tanmateix, es plantegen les següents adquisicions associades a campanyes o línies estratègiques específiques:

- ✓ **Xarxa de compostatge:** Compra de compostadors i airejadors per cedir a la ciutadania.
- ✓ **Itineraris de natura (OBEC):** Adquisició de material de suport (binocles, guies de camp, etc.) per a entitats i centres educatius.
- ✓ **Comunicació:** Disseny i impressió de material gràfic i fulletons informatius.

Així mateix, es proposa redactar un **decàleg de bones pràctiques per a esdeveniments sostenibles**. L'objectiu és eliminar progressivament l'ús de gots reutilitzables municipals i fomentar que cada assistent porti el seu propi recipient, optimitzant així els recursos de neteja, transport i reposició.

PROPOSTA DE PROGRAMACIÓ

A continuació, es presenta una taula amb una proposta d'iniciatives ambientals organitzades per eixos temàtics que el municipi pot implementar. Per a cada iniciativa, s'especifica la seva naturalesa, el públic objectiu, les responsabilitats de l'Ajuntament i les possibles aportacions d'altres administracions públiques o entitats. També s'indica la seva relació amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Calendarització i flexibilitat

S'inclou una calendarització orientativa per a cada acció. Cal destacar que aquesta programació és flexible, ja que moltes iniciatives es poden dur a terme en diversos moments de l'any, segons les prioritats del govern local. No obstant això, algunes activitats sí que es recomana que coincideixin amb dates assenyalades, com ara dies internacionals o festivitats locals.

Tipologia d'iniciatives

La proposta no es limita a activitats tradicionals, sinó que incorpora diverses iniciatives ambientals. Això inclou campanyes de comunicació i sensibilització sobre temes com la gestió de residus o l'estalvi energètic, així com la formació dels treballadors municipals, entre d'altres.

Viabilitat i adaptació

Donada l'amplitud de la proposta, és probable que no totes les accions puguin realitzar-se anualment. Les campanyes de comunicació i sensibilització es poden activar sempre que es consideri pertinent. Pel que fa a les activitats, la seva execució dependrà de l'interès i la demanda del públic, així com de la disponibilitat de recursos.

Catàleg d'activitats

Es suggereix elaborar un catàleg d'activitats tant per a l'escola com a per a les entitats i associacions del municipi. Aquest hauria de detallar la temàtica i l'edat o perfil recomanat al qual s'adreça. Aquest catàleg es posarà a disposició de l'escola i de la ciutadania al final de cada curs escolar, facilitant així la planificació anual per al curs següent (per part de l'escola) i permetent a l'Ajuntament preveure els recursos necessaris.

Finalment, al darrer tram de la taula, s'incorporen un seguit d'accions de caràcter general orientades a optimitzar l'organització municipal i la gestió de la resta d'iniciatives.

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS								
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS					
			AJUNTAMENT	ALTRES				
Eix temàtic 1: ENTORN NATURAL: BIODIVERSITAT I ECOSISTEMES			ODS:					
1.N.1	21 de març	Ciutadania en general Propietaris forestals Persones visitants	Organització de la jornada al municipi en col·laboració amb els diversos agents implicats.	ADF de Vacarisses				
Dia Internacional dels Boscos	Celebració del Dia Internacional dels Boscos amb la realització de diverses activitats relacionada amb l'entorn forestal més proper (tallers, xerrades, exposicions,...). Activitats que es poden dur a terme: • Xerrada sobre la biomassa forestal de proximitat • Xerrades sobre silvicultura i prevenció d'incendis • Concurs i exposició de fotografia popular (temàtica: els boscos o els arbres monumentals de l'entorn del municipi). • Sortida popular per conèixer algun arbre o conjunt forestal important (Teix de l'Obac, Alzina de Can Mimó, Roure de Can Torrella, Alzina del Pou de Cal Ferminet,...)			Associació de propietaris forestals de l'entorn de l'Obac				
				Diputació de Barcelona (Oficina del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac)				
				Diputació de Barcelona (Suport tècnic i econòmic, recursos pedagògics) https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/				
				Entitats del municipi (dinamització)				
1.N.2	Tot l'any	Ciutadania en general	Organització transversal des de la Regidoria de Medi Ambient en col·laboració amb la regidoria d'Esports.	Entitats del municipi				
Programa “Redescobrint Vacarisses”	Caminades pels camins i itineraris de l'entorn natural de Vacarisses organitzades de forma periòdica per a la descoberta dels diversos espais d'interès natural (gorgs, rieres, arbres monumentals, barraques de pedra, ...)			Altres entitats i empreses especialitzades				

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
1.N.3 Tallers de cuina amb productes de proximitat	Tot l'any	Ciutadania en general	Organització i gestió dels tallers i cessió d'espais municipals	Productors agrícoles del Vallès Occidental
	Tallers de cuina per a donar a conèixer els productes produïts a l'entorn del municipi, vinculant el consum de proximitat amb la reducció de la petjada ecològica i la conservació del mosaic agroforestal.			Xarxa de consum responsable La Masia
				Associació de comerciants
				Entitats del municipi
1.N.4 Concurs de fotografia de la natura	Tot l'any	Ciutadania en general Entitats Centres educatius	Definició, redacció i publicació de les bases del concurs. Aportació dels premis. Muntatge de l'exposició.	Entitats del municipi (dinamització)
	Certamen fotogràfic destinat a capturar els valors naturals, la biodiversitat i els paisatges geològics singulars de Vacarisses, així com la denúncia visual d'impactes ambientals negatius en l'entorn. Cloenda amb exposició a la Biblioteca El Castell.			
1.N.5 Recuperació ambiental i paisatgística de Rieres i fonts	Tot l'any	Ciutadania en general Entitats Centres educatius	Direcció tècnica del projecte. Aportació de materials. Gestió dels permisos administratius corresponents. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Consell Comarcal del Vallès Occidental
	Intervencions de voluntariat i restauració a la Riera de Vacarisses o el Torrent del Llor. Inclou la retirada d'espècies invasores (com la canya americana), plantació de vegetació de ribera autòctona, neteja de residus i condicionament de l'entorn de les fonts històriques.			Generalitat de Catalunya (Agència Catalana de l'Aigua) https://aca.gencat.cat/ca/laigua/proteccio-i-conservacio/restauracio-despays-de-ribera-i-connectivitat/custodia-fluvial/
				Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
1.N.6 OBEC – Oficina de Biodiversitat i Emergència Climàtica	Tot l'any Impuls d'aquest espai de gestió i assessorament municipal mitjançant la incorporació d'un/a tècnic/a dedicat/da exclusivament a l'àmbit de la biodiversitat. Les seves funcions principals inclouen el disseny de plans de conservació de la fauna i flora locals, el seguiment dels connectors ecològics amb el Parc Natural, la coordinació de projectes de ciència ciutadana i d'activitats ambientals municipals (tant per a la ciutadania com per a centres educatius) i l'atenció a consultes ambientals de la ciutadania.	Ciutadania en general Entitats Centres educatius Altres àrees de l'Ajuntament	Dotació pressupostària. Contractació del perfil tècnic especialitzat. Gestió de l'equipament físic i de l'espai digital. Coordinació interna.	Consell Comarcal del Vallès Occidental Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/
	1.N.7 Agroecologia escolar	Curs escolar Projecte educatiu per a promoure la comprensió i transformació dels sistemes i processos alimentaris amb criteris de sostenibilitat i justícia. Aquesta acció es desenvolupa al llarg de tot el sistema alimentari escolar: des de la producció (horts escolars, hotels d'insectes), incloent la gestió dels residus (compostatge), passant per la transformació de l'aliment (cuinat d'algun plat), fins al consum (al propi menjador escolar).	Centres educatius Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental. Suport Tècnic.	Productors agrícoles del Vallès Occidental Xarxa de consum responsable La Masia Generalitat de Catalunya (Dept. d'Educació i Dept. d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural) https://projectes.xtec.cat/agroecologia/ Gent gran del municipi

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
1.N.8 Concurs de dibuix ambiental	Curs escolar	Entitats	Definició, redacció i publicació de les bases del concurs.	Centres educatius
	Organització d'un concurs de dibuix sobre diversos aspectes ambientals que afecten el municipi. Cada curs escolar es pot tractar un tema: el bosc lliure d'incendis, el cicle de l'aigua a les rieres, la fauna de l'Obac, agroecologia, flora monumental... per incentivar l'expressió artística i la reflexió ecològica a les aules.	Centres educatius	Aportació de premis. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental. Muntatge de l'exposició.	AFAs dels centres educatius
				Entitats
1.N.9 Itineraris "Descobrim la Biodiversitat de Vacarisses"	Diversos anys	Ciutadania en general	Revisió de l'estat dels itineraris ja definits en el projecte anterior.	Consell Comarcal del Vallès Occidental (Servei de Turisme i Acció Climàtica)
	Reactivació i posada en valor d'aquesta xarxa de senders locals dissenyats específicament per a la interpretació dels valors naturals del municipi. L'actuació inclou la instal·lació de cartelleria permanent i plafons d'informació actualitzada als inicis i punts clau dels recorreguts, detallant les espècies singulars de flora i fauna, els hàbitats d'interès i les recomanacions de respecte a l'entorn.	Entitats Centres educatius Persones visitants	Redacció i disseny gràfic dels continguts de la cartelleria. Instal·lació física i manteniment de les estructures.	Generalitat de Catalunya (Dept. de territori, Habitatge i Transició Ecològica i Fons de Patrimoni Natural)
				Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
1.N.10 “Diumenges Ambientals”	Trimestral (<i>hivern, primavera, estiu i tardor</i>)	Ciutadania en general Persones visitants	Lideratge, coordinació i organització de la jornada (a través de l'OBEC). Definició del calendari i selecció del parc o espai verd. Contractació i/o coordinació de l'equip de dinamització. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/
	Recuperació i redisseny d'aquest programa municipal amb l'objectiu de promoure la descoberta de la biodiversitat local i la sensibilització ambiental en família. Realització d'una jornada lúdica i formativa cada trimestre, adaptada a la temporalitat de les quatre estacions de l'any, i localitzada en algun dels parcs o espais verds urbans i periurbans del municipi (es pot plantejar com a activitat itinerant) Cada jornada pot incloure tallers pràctics i familiars de descoberta de la fauna i flora de l'entorn segons l'estació (rastres, ocells, pol·linitzadors, vegetació) o jocs i dinàmiques d'educació ambiental. Proposta de temes a tractar: • Primavera: Tallers de pol·linitzadors i flora. • Estiu: Astronomia, nits de ratpenats, prevenció d'incendis o gestió de l'aigua. • Tardor: Bolets, bosc i prevenció de residus. • Hivern: Eficiència energètica o observació d'aus hivernants.			Entitats Ambientals i/o de lleure del municipi
				Empreses i professionals especialitzats en educació ambiental.

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS							
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS				
			AJUNTAMENT	ALTRES			
Eix temàtic 2: Cicle de l'aigua			ODS:				
2.A.1 Dia Mundial de l'Aigua	22 de març	Ciutadania en general Centres educatius Persones visitants	Organització d'una jornada festiva al municipi en col·laboració amb els diversos agents implicats.	Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/web/mediambient/va-daigua-recursos			
	Celebració del Dia Mundial de l'Aigua amb la realització de diverses activitats relacionades amb aquesta temàtica. Es recomana l'organització d'una jornada festiva i popular durant el cap de setmana més proper a la data. Algunes de les activitats que es poden organitzar: • Gimcana pels entorns del municipi per a descobrir gorgs, rieres i fonts. • Tallers i xerrades sobre contaminació de l'aigua i la importància de les rieres. • Exposicions • Concurs fotogràfic • Actuacions de recuperació i condicionament de rieres • Activitats de generació de paisatges de retenció d'aigua • Tallers i xerrades sobre la importància de l'ús responsable de l'aigua en context de sequera (urbanitzacions amb moltes piscines)			Generalitat de Catalunya (Agència Catalana de l'Aigua) http://aca.gencat.cat/ca/laca/camp-anyes-i-divulgacio/exposicions-itinerants/			
				Entitats del municipi (dinamització)			

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
2.A.2 Recursos pedagògics en línia	Tot l'any	Ciutadania en general	Manteniment i actualització de la plataforma	
	Espai fix al web municipal per allotjar guies didàctiques digitals i materials didàctics sobre el cicle de l'aigua a Vacarisses, consells pràctics davant les restriccions d'aigua i informació sobre els usos de l'aigua, els processos de depuració i els rius i rieres i els seus entorns.			Generalitat de Catalunya (Agència Catalana de l'Aigua) https://aca.gencat.cat/ca/laca/campanyes-i-divulgacio/recursos-pedagogics/
2.A.3 Campanyes d'estalvi i ús sostenible de l'aigua	Tot l'any (Episodis de sequera)	Ciutadania en general Centres educatius Comerços Sector industrial	Desenvolupament de les campanyes de comunicació i sensibilització del municipi.	Entitats del Municipi
	Realització de diverses campanyes de comunicació i sensibilització respecte l'ús sostenible de l'aigua, instal·lació de sistemes de recollida d'aigües de pluja, sistemes de reg, sistemes de sanejament, manteniment de piscines...			Diputació de Barcelona (suport tècnic i econòmic, recursos pedagògics) https://www.diba.cat/web/mediambient/va-daigua-recursos
	Les campanyes poden incloure algunes de les següents activitats:			Generalitat de Catalunya (Agència Catalana de l'Aigua) https://aca.gencat.cat/ca/laca/campanyes-i-divulgacio/exposicions-aca/
	• Punts informatius • Visites porta a porta als habitatges del municipi • Xerrades i tallers • Exposicions			GIACASA https://www.giacsa.com/vacarisses/

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
2.A.4 Xerrades i exposició d'estalvi d'aigua a l'escola	Curs escolar	Centres educatius	Organització de les xerrades i l'exposició. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/
	Realització de xerrades acompanyades per exposicions sobre l'estalvi i ús responsable de l'aigua a l'escola.			Generalitat de Catalunya (Agència Catalana de l'Aigua) https://aca.gencat.cat/ca/laca/camp-anyes-i-divulgacio/exposicions-aca/
				GIACASA https://www.giacsa.com/vacarisses/

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
Eix temàtic 3: TRANSICIÓ ENERGÈTICA			ODS:	
3.E.1 Setmana Europea de l'Energia Sostenible	9 - 11 de Juny (2026)	Centres educatius	Organització de les activitats durant la setmana i de la jornada festiva, en col·laboració amb els diversos agents implicats. Cessió d'equipaments municipals. Difusió de les activitats a través dels canals institucionals. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Consell Comarcal del Vallès Occidental
	Celebració de la Setmana Europea de l'Energia Sostenible amb la realització de diverses activitats relacionades amb l'eficiència, la transició energètica i la sobirania energètica de proximitat al llarg de la setmana. Es recomana l'organització d'una jornada festiva i popular durant el cap de setmana. Algunes activitats que es poden realitzar: • Lliurament d'informació sobre les energies renovables • Visites o promoció de les instal·lacions de FV o biomassa del municipi • Organització d'un berenar amb una cuina solar (xocolatada popular,...) • Organització de tallers familiars amb energia solar i eòlica • Mostra de vehicles elèctrics • Exposició i conferència sobre sobirania energètica de proximitat	Personal municipal		Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/
		Ciutadania en general		Generalitat de Catalunya (Institut Català de l'Energia) http://icaen.gencat.cat/ca/energia/ambit_educatiu/
		Entitats		Entitats del municipi (dinamització)
		Persones visitants		

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
3.E.2 Campanyes d'estalvi energètic als centres educatius i als equipaments municipals: - 50/50 - Passa l'Energia	Curs escolar / Tot l'any Realització de campanyes d'estalvi energètic als centres educatius i als equipaments municipals: • Campanya 50/50 als centres educatius. Aquest projecte té per objectiu incentivar l'estalvi energètic als centres educatius a partir de l'aplicació de bones pràctiques en l'ús i la gestió de l'energia. La metodologia que es fa servir és el 50/50, que consisteix en introduir incentius econòmics a l'estalvi energètic aconseguit. L'ajuntament (que és qui paga les factures) i l'escola signen un compromís mutu on el primer es compromet a retornar el 50% dels estalvis econòmics aconseguits al centre i l'escola es compromet a aplicar un conjunt de bones pràctiques i liderar el projecte. • Passa l'Energia! a la resta d'equipaments municipals. Aquest projecte té per objectiu l'estalvi d'energia als equipaments municipals a partir de l'aplicació de bones pràctiques en l'ús i la gestió de l'energia. L'ajuntament es compromet a destinar els estalvis aconseguits als equipaments, a les llars del municipi que pateixen pobresa energètica o a millorar l'eficiència energètica dels propis equipaments.	Centres educatius Personal municipal	Informació del projecte als centres educatius i als treballadors municipals. Compromís de retorn econòmic de part dels estalvis energètics aconseguits (50%) Compromís d'inversió dels estalvis aconseguits a les llars amb pobresa energètica o en millora de l'eficiència energètica dels propis equipaments.	Centres educatius Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/educacio-50/50 https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
3.E.3 Escape Room de l'Emergència Climàtica i l'Autoconsum	Curs escolar / Tot l'any Disseny d'una activitat lúdica de tipus <i>escape room</i> portàtil (es pot ubicar a La Fàbrica o a la Biblioteca) on els participants han de "salvar Vacarisses d'una apagada general per col·lapse climàtic". Per resoldre els enigmes, els equips han d'aprendre conceptes clau: calcular els kW necessaris per a una llar, connectar correctament circuits de plaques solars en miniatura o triar els hàbits d'eficiència energètica més eficaços.	Centres educatius Joves Entitats	Creació de l'activitat.	Consell Comarcal del Vallès Occidental
			Cessió de l'equipament municipal.	Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/
			Gestió i dinamització de l'activitat.	
			Difusió de l'activitat a través dels canals institucionals.	Generalitat de Catalunya (Institut Català de l'Energia) http://icaen.gencat.cat/ca/energia/ambit_educatiu/
			Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Empreses de gamificació ambiental
				Casal de Joves (Punt de Vol)
				Entitats del municipi

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
3.E.4 Campanyes de comunicació i sensibilització sobre estalvi energètic i transició energètica	Tot l'any	Ciutadania en general	Desenvolupament de les campanyes de comunicació i sensibilització del municipi.	Consell Comarcal del Vallès Occidental
	Realització de campanyes de comunicació i sensibilització respecte l'estalvi i eficiència energètica, les energies renovables i la transició energètica municipal.			Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/
	Accions que es poden incloure: • Declaració d'emergència climàtica del municipi • Avaluacions energètiques als equipaments • Avaluacions energètiques a les llars amb pobresa energètica • Promoció de les comunitats energètiques municipals • Mostra d'energies renovables • Xerrades per a la ciutadania d'estalvi i eficiència energètica a les llars • Lliurament d'informació sobre l'estalvi energètic, energies renovables, etc... • Exposicions • Punts informatius			Generalitat de Catalunya (Institut Català de l'Energia) http://icaen.gencat.cat/ca/energia/ambit_educatiu/

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
Eix temàtic 4: ECONOMIA CIRCULAR: RECURSOS I RESIDUS			ODS:	1 FIDELA PROMISSA 2 FAM ZERO 6 AIGUA NETA I SANEJAMENT 12 CONSUM I PRODUCTES RESPONSABLES 15 VIDA TERRESTRE
4.R.1 Fira Drapaires	Abril	Centres educatius Ciutadania en general	Suport logístic als centres educatius i AFAs.	Centres educatius
	Mercat d'objectes de segona mà gestionat directament de forma col·laborativa per les AFAs i els centres educatius del municipi. L'objectiu és sensibilitzar l'alumnat i les famílies sobre el valor dels recursos i l'allargament de la vida útil dels productes (joguines, llibres, roba, material escolar, bicicletes), aplicant els principis de l'economia circular. Els fons recaptats a través de les paradetes es destinen a projectes solidaris, fons de cohesió de les escoles o viatges de final de curs.		Difusió de l'acció al municipi. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	AFAs dels centres educatius

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
4.R.2 Jornada Clean Up Europe!	8 - 10 de Maig (2026) Organització d'una acció de neteja per conscienciar sobre la quantitat de residus que llencem de forma incontrolada a la natura i promoure accions de sensibilització a través de la recollida d'aquests residus abocats il·legalment a boscos, lleres de rieres, etc. El "Let's Clean Up Europe" és una iniciativa comunitària que convida a les administracions o entitats a organitzar jornades de neteja d'algun entorn natural a través d'una metodologia comuna per tal de poder quantificar els resultats d'una forma estandarditzada. L'ARC ha creat un challenge per tal de geolocalitzar les iniciatives i els resultats de les neteges.	Centres educatius Joves Ciutadania en general Entitats	Organització de la jornada de neteja a algun espai natural especialment degradat o amb alt valor ambiental. Difusió de la iniciativa. Difusió dels resultats de la jornada de neteja a la ciutadania. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Generalitat de Catalunya (Agència de Residus de Catalunya) https://residus.gencat.cat/ca/ambits_dactuacio/prevencio/setmana_europea/lets_clean_up_europe/ Centres educatius ADF Entitats del municipi

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
4.R.3 Espai de sensibilització ambiental al Mercat Origen Montserrat	Octubre	Ciutadania en general Persones visitants	Organització i gestió de l'espai de sensibilització ambiental. Difusió de les activitats a través dels canals institucionals. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Productors agrícoles del Vallès Occidental
	Programació de tallers familiars i punts informatius per visibilitzar l'impacte ambiental del transport d'aliments (quilòmetre zero vs. productes quilomètrics) i promoure la filosofia Residu Zero. Es recomana la inclusió de jocs de gran format sobre la prevenció de residus, demostracions pràctiques de com fer la compra a granel reduint els plàstics d'un sol ús i l'assessorament sobre el malbaratament alimentari a les llars.			Xarxa Local de Consum (Diputació de Barcelona) https://www.diba.cat/ca/web/consum/sensibilitzacio

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
4.R.3 Setmana Europea de la Prevenció de Residus	21 - 29 novembre (2026) Celebració de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus amb la realització de diverses activitats relacionades amb la prevenció de residus al llarg de la setmana. Es recomana l'organització d'una jornada festiva i popular durant el cap de setmana. Algunes de les activitats que es poden organitzar: • Xerrades de conscienciació sobre la problemàtica dels residus i, en concret, dels plàstics. • Tallers d'autoreparació de roba i/o electrodomèstics, fabricació de sabó, de compreses de tela, etc. • Taller sobre compostatge casolà i/o comunitari. • Taller de cuina d'aprofitament. • Mercat d'intercanvi o de segona mà. • Visita a la deixalleria municipal.	Centres educatius Ciutadania en general Entitats Comerços	Organització d'activitats durant la setmana i de la jornada festiva en col·laboració amb els diversos agents implicats. Cessió d'equipaments municipals. Difusió de les activitats a través dels canals institucionals. Cessió de compostadors i airejadors a la ciutadania, centres educatius i entitats que ho sol·licitin. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Consell Comarcal del Vallès Occidental (Consorti per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental) Generalitat de Catalunya (Agència de Residus de Catalunya) http://residus.gencat.cat/ca/ambits_dactuacio/prevencio/setmana_eur_opea/ Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/es/web/medi_ambient/prevencio-residus Entitats del municipi (dinamització)

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
4.R.4 Campanyes de comunicació i sensibilització sobre residus municipals.	Tot l'any	Centres educatius	Desenvolupament de les campanyes de comunicació i sensibilització del municipi.	Consell Comarcal del Vallès Occidental (Consorti per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental)
	Realització de diverses campanyes de comunicació i sensibilització respecte la correcta separació dels residus al municipi, nous models de recollida, compostatge casolà o comunitari, prevenció de residus, prevenció del malbaratament alimentari...	Ciutadania en general		Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/fitxa?id=19067
Les campanyes poden incloure algunes de les següents accions:	Entitats	Generalitat de Catalunya (Agència de Residus de Catalunya) http://residus.gencat.cat/ca/ambits_dactuacio/sensibilitzacio/		
• Punts informatius	Comerços	Empreses recicladores (Ecoembes i Ecovidrio)		
• Visites porta a porta als habitatges del municipi o als comerços grans productors				
• Xerrades i tallers diversos				
• Exposicions diverses				
• Visites al CTR-Vallès				
• Visita a la Planta de Biometanització i Compostatge de Can Barba.				
4.R.5 Tallers de cuina d'aprofitament	Tot l'any	Ciutadania en general	Organització i gestió dels tallers.	Restauració i Hosteleria del municipi
	Sessions pràctiques de cuina centrades a reduir el malbaratament alimentari a les llars, ensenyant tècniques de conservació d'aliments i receptes creatives basades en restes o productes madurs.			Entitats del municipi

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
4.R.6 Xarxa de compostaires i/o compostador comunitari	Tot l'any	Centres educatius	Organització de tallers i xerrades de forma periòdica.	Consell Comarcal del Vallès Occidental (Consorti per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental)
	Impuls de la xarxa local de compostaires casolans per tal d'iniciar la ciutadania en la cultura de l'autocompostatge i així poder fer camí cap a un projecte més ambiciós d'instal·lació d'un compostador comunitari. Per tal de crear, dinamitzar i fomentar l'adhesió de nous compostaires a la xarxa, es recomana: • Organització de tallers de formació de compostatge casolà de forma periòdica. • Creació d'incentius pels compostaires (bonificacions a la taxa d'escombraries, que l'ajuntament faciliti, de forma gratuïta, els compostadors i airejadors als veïns i veïnes que s'hi adhereixin, ...). També es recomana fer un seguiment tècnic anual o bianual dels compostaires i organitzar xerrades i jornades per dinamitzar la xarxa.	Ciutadania en general Entitats	Gestió de l'assessorament tècnic a càrrec d'especialistes.	Generalitat de Catalunya (Agència de Residus de Catalunya) http://residus.gencat.cat/ca/ambits_dactuacio/sensibilitzacio/
			Creació d'una bonificació de la taxa d'escombraries.	Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/
			Cessió de compostadors i airejadors a la ciutadania, centres educatius i entitats que ho sol·licitin.	

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
4.R.7 “No t’ho compris, t’ho deixo”, creació d’una comunitat d’intercanvi	Tot l’any Campanya pilot de proximitat per fomentar el préstec d'estris d'ús esporàdic entre el veïnat (tritadores de poda, escales llargues, eines de bricolatge...), evitant la compra innecessària d'objectes. Creació i dinamització d’un grup o comunitat de WhatsApp veïnal gestionat sota unes "normes de bon ús" senzilles per demanar i oferir objectes en préstec puntual. Com a promoció i tret de sortida de la comunitat, es recomana organitzar un taller pràctic on els veïns puguin portar aquelles eines i altres objectes que volen compartir per fer-los un manteniment bàsic conjunt abans de posar-les a disposició de la comunitat.	Ciudadania en general	Redacció de la infografia amb les instruccions i normes de convivència del grup de WhatsApp (responsabilitats, retorn net, etc.). Difusió de l'enllaç d'accés a través dels canals municipals. Organització de la sessió de manteniment d'eines.	Consell Comarcal del Vallès Occidental (Consorti per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental) Entitats veïnals del municipi
	Tot l’any Programa de prevenció de residus i foment de la reutilització integrat a la Deixalleria Municipal. Funciona amb un sistema de punts: la ciutadania hi pot portar objectes en bon estat i recuperables que ja no utilitza per sumar punts, els quals es poden bescanviar per altres objectes dipositats a l'espai per altres usuaris, evitant així que es converteixin en residu.		Condicionament de l'espai dins la Deixalleria municipal. Definició de la normativa (barem de punts,...). Formació del personal tècnic de la instal·lació.	Empresa gestora de la deixalleria Consell Comarcal del Vallès Occidental (Consorti per a la Gestió de Residus del Vallès Occidental)

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
4.R.9 Campanya “Rasca i Guanya amb el comerç verd local”	Tot l'any <i>(es recomana en períodes de gran consum)</i>	Ciutadania en general Comerços	Disseny, impressió i distribució de les butlletes. Compra del material reutilitzable promocional. Campanya de difusió institucional.	Sector comercial municipal
	Iniciativa de dinamització comercial i ambiental destinada a reduir els embolcalls i plàstics d'un sol ús a l'hora de fer la compra. Mitjançant butlletes tipus "rasca i guanya" lliurades als establiments del municipi adherits, els clients poden guanyar material reutilitzable per anar a comprar com bosses de tela, bosses de malla per a la fruita i verdura, carmanyoles, etc.			Xarxa Local de Consum (Diputació de Barcelona) https://www.diba.cat/ca/web/consum/sensibilitzacio

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
Eix temàtic 5: MOBILITAT SOSTENIBLE			ODS:	3 SALUT I BENESTAR 7 ENERGIA NETA I ACCIONABLE
5.M.1 Setmana Europea de la Mobilitat Sostenible	16 - 22 de setembre	Ciutadania en general Persones visitants	Organització de les activitats durant la setmana i de la jornada festiva al municipi en col·laboració amb els diversos agents implicats. Difusió de les activitats a través dels canals institucionals. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Consell Comarcal del Vallès Occidental
	Celebració de la Setmana Europea de la Mobilitat Sostenible.			Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/
	Realització de diverses activitats relacionades amb la mobilitat sostenible al llarg de la setmana (tallers, xerrades, jocs de gran format, exposicions,...). Es recomana l'organització d'una jornada festiva i popular durant el cap de setmana.			Polícia Local
	Algunes de les activitats que es poden organitzar: - Gimcana pel municipi (en bicicleta o a peu...) - Promoció del model de transport amb cotxe compartit - Promoció del vehicle de baixes emissions i ECO			Entitats del municipi
				Altres entitats i empreses especialitzades
5.M.2 Activitats d'Educació Vial i Mobilitat Sostenible	Curs escolar	Centres educatius Personal municipal	Disseny i organització de les activitats. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Polícia Local
	Organització d'activitats d'educació vial i mobilitat sostenible per a l'alumnat del municipi.			Entitats del municipi
	Organització de sessions de sensibilització per al personal tècnic i polític de l'Ajuntament.			Altres entitats i empreses especialitzades

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
5.M.3 Promoció de la Mobilitat Activa	Tot l'any	Centres educatius	Coordinació entre l'escola i la DiBa per tal de promoure el projecte Mou-te i respira. Creació i instal·lació dels plafons dissenyats des del projecte	Institut Pau Casals
	Realització d'un mapa o instal·lació de plafons informatius dels temps de recorreguts a peu entre espais d'interès del municipi. Aquesta acció es pot dur a terme amb l'Institut a través de l'ApS ItinerAires (dins el programa "Mou-te i Respira") de la Diputació de Barcelona.	Ciutadania en general		Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/itineraires https://www.diba.cat/ca/web/mediambient/mobilitat-sostenible
5.M.4 App de Mobilitat Compartida	Tot l'any	Ciutadania en general	Promoció i coordinació del desenvolupament de l'App (finançament i contractació del desenvolupador de l'App) Gestió inicial de la plataforma i la resolució d'incidències per garantir-ne el bon funcionament. Difusió i promoció de l'app entre la ciutadania	Diputació de Barcelona
	Creació d'una aplicació mòbil per organitzar trajectes compartits en cotxe particular entre la ciutadania, especialment útil per comunicar les urbanitzacions disperses amb el nucli del poble, zones industrials, centres educatius o estacions de transport públic. També hauria d'incloure funcionalitats com: • Geolocalització de trajectes • Sistema de valoració entre usuaris • Calendari per programació de rutes (anades a la feina, a centres educatius o a esdeveniments locals i comarcals). Per tal de fer-ne la difusió inicial es proposa l'organització d'una campanya de llançament adreçada a tota la ciutadania del municipi			https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/ Empreses desenvolupadores

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
GENERAL				
G.1 Ambientalització de les Festes Populars	Tot l'any	Personal municipal Entitats	Disseny i concepció sostenible de les festes del municipi	
	Disseny i concepció sostenible de totes les festes que es celebren al municipi evitant al màxim materials d'un sol ús, el malbaratament alimentari i energètic, que provoquin grans quantitats de residus o que impactin zones naturals tant amb brutícia com amb sorolls, etc. Es recomana l'elaboració d'un "Document de bones pràctiques ambientals per a l'organització d'esdeveniments al municipi". Es farà una doble versió del document, un dirigit a entitats i l'altre intern per a les diferents regidories que organitzen esdeveniments. Es pot contemplar incloure "premis de bones pràctiques" a les entitats organitzadores que segueixin el document i el compleixin correctament.		Elaboració i difusió del "Document de bones pràctiques" a totes les regidories i a les entitats que sol·licitin permís per a realitzar un esdeveniment al municipi.	

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
G.2 Aules obertes: l'entorn natural com a Espai Llectiu	Curs escolar	Centres educatius	Gestionar les peticions dels centres educatius.	Centres educatius
	Facilitar i incentivar als centres educatius la realització de l'activitat educativa habitual als espais naturals de l'entorn del municipi promovent espais com les fonts, les places, els parcs, etc. per a desenvolupar-hi l'activitat lectiva però en un entorn diferent.		Promoció i adequació d'espais on realitzar l'activitat lectiva. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	
G.3 Comissió interna de Sostenibilitat	Permanent	Totes les regidories municipals		
	Es recomana la creació d'una "Comissió Interna de Sostenibilitat" amb representants de totes les regidories per coordinar les activitats d'educació ambiental al municipi. La creació d'aquesta comissió estarà liderada per la Regidoria de Medi Ambient, però implicarà totes les altres regidories. Periòdicament es presentarà la programació del període (trimestral, semestral, anual,...) que s'haurà treballat prèviament i es coordinaran les accions necessàries d'acció, difusió i organització de les activitats entre totes les regidories implicades.			

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
G.4 Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental municipal	Permanent / Final de cada curs escolar	Centres educatius	Elaboració del catàleg.	
	Es recomana l'elaboració d'un catàleg d'activitats d'educació ambiental que ofereixi l'Ajuntament als centres educatius i a altres entitats del municipi que els pugui interessar (AFA, Gent gran, associacions de lleure...). Ja siguin activitats organitzades des de l'Ajuntament directament (amb col·laboració amb altres entitats o empreses especialitzades), com la facilitació d'enllaços per a dur a terme activitats de l'oferta de la Diputació de Barcelona i dels diferents departaments i Agències de la Generalitat de Catalunya. Aquest catàleg s'haurà de revisar de forma anual per a poder ser entregat als destinataris a l'últim trimestre de cada curs i així facilitar als equips docents la inclusió de les activitats a la programació del curs següent.	Entitats	Revisió anual de les activitats que s'oferiran el curs vinent Difusió als centres educatius i a les entitats	

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS

NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
G.5 Setmana de la Natura i Dia Internacional del Medi Ambient	5 de juny	Centres educatius	Organització de les activitats durant la jornada festiva al municipi en col·laboració amb els diversos agents implicats. Inclusió de l'activitat al Catàleg d'Activitats d'Educació Ambiental.	Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/
	Celebració del Dia Internacional del Medi Ambient amb la realització de diverses activitats relacionada amb el medi ambient en general (energies renovables, biodiversitat, residus, emergència climàtica, ...). Es recomana l'organització d'una jornada festiva i popular durant el cap de setmana més proper a la data. Activitats que es poden dur a terme: • Xerrades • Tallers • Jocs de gran format • Espectacles de carrer • Berenar popular • Concursos • Exposicions	Ciutadania en general		Generalitat de Catalunya (diverses agències i departaments)
		Persones visitants		Entitats del municipi
				Altres entitats i empreses especialitzades

PROPOSTA D'ACTIVITATS I INICIATIVES AMBIENTALS				
NOM	DESCRIPCIÓ	DESTINATARIS	AGENTS IMPLICATS	
			AJUNTAMENT	ALTRES
G.6 Casal de Joves (Punt de Vol)	Tot l'any	Joves	Cessió d'espais per a la realització de les activitats presencials.	Diputació de Barcelona (personal tècnic)
	Desenvolupament d'activitats d'educació i sensibilització ambiental per al jovent del municipi. Algunes de les activitats que es poden dur a terme: • Xerrades presencials o via xarxes socials de temes relacionats amb la sostenibilitat i l'emergència climàtica (amb la participació de creadors/es de contingut) • Tallers presencials o via xarxes socials de prevenció de residus i altres temàtiques • Organització de performances o intervencions al carrer (pintada de murals, concerts,...) sobre temàtica ambiental • <i>Escape room</i> sobre emergència climàtica (Acció 3.E.3) • Sortides als entorns naturals del municipi • Intervencions de neteja i restauració dels entorns naturals del municipi (Acció 4.R.7)		Difusió de les activitats que es promouen al municipi. Col·laboració amb el/la tècnic/a responsable.	Diputació de Barcelona https://catalegdeserveis-cercador.diba.cat/

CALENDARI DEL MEDI AMBIENT

A continuació es detallen les dates clau per al sector ambiental. Son dates assenyalades que tenen per objectiu principal conscienciar a la ciutadania sobre aspectes importants relacionats amb el medi ambient i que poden guiar l'organització d'esdeveniments i activitats d'educació i sensibilització ambiental al municipi.

El següent calendari mostra les dates per a l'any 2026. S'hauran de revisar les dates anualment.

GENER	FEBRER	MARÇ
5 Dia Mundial de les Aus		3 Dia Mundial de la Vida Salvatge
		5 Dia Mundial de l'Eficiència Energètica
26 Dia Mundial de l'Educació Ambiental	2 Dia Mundial de les Zones Humides	14 Dia Internacional d'Acció pels Rius
		15 Dia Mundial del Consumidor
28 Dia Mundial per a la Reducció de les Emissions de CO ₂		21 Dia Internacional dels Boscós
		22 Dia Mundial de l'Aigua
		23 Dia Meteorològic Mundial
		27 L'Hora del Planeta (2027)

ABRIL	MAIG	JUNY
7 Dia Mundial de la Salut 22 Dia de la Terra 24 Dia Internacional de Conscienciació sobre el Problema del Soroll	8 - 10 Clean Up Day (2026) 17 Dia Mundial del Reciclatge 22 – 5 (juny) Setmana de la Natura 20 Dia Mundial de les Abelles 22 Dia Internacional de la Biodiversitat	3 Dia Mundial de la Bicicleta 4 Dia de la Sobrecapacitat de la Terra (Espanya, 2026) 5 Dia Mundial del Medi Ambient 9 - 11 Setmana Europea de l'Energia Sostenible (2026) 17 Dia Mundial de Lluita Contra la Desertificació i la Sequera 21 Dia Internacional del Sol (Solstici d'Estiu) 28 Dia Mundial de l'Arbre

JULIOL	AGOST	SETEMBRE
3 Dia Internacional Lliure de Bosses de Plàstic 7 Dia Internacional de la Conservació del Sòl	26 Dia Internacional Contra els Assajos Nuclears	16 – 22 Setmana Europea De La Mobilitat Sostenible (2026) 21 Dia Internacional de la Pau 22 Dia Mundial Sense Cotxes 30 Dia Internacional de Sensibilització sobre el Malbaratament Alimentari

OCTUBRE	NOVEMBRE	DESEMBRE
4 Dia Mundial de l'Hàbitat Dia Mundial dels Animals 18 Dia Mundial de Protecció de la Natura 24 Dia Internacional Contra el Canvi Climàtic	22 - 30 Setmana Europea de la Prevenició de Residus (2025) 27 (Black Friday) Dia Internacional contra el Consumisme (Dia Sense Compres) 2026	5 Dia Mundial del Sòl Dia Internacional del Voluntariat 10 Dia dels drets Humans 11 Dia Internacional de les Muntanyes

L'AVALUACIÓ

L'avaluació del PEAM i del programa d'activitats serveix per verificar si està funcionant de manera adequada i dóna una idea de quina és la seva qualitat, l'impacte del programa i de les activitats així com d'altres variables que siguin d'interès.

L'avaluació, a part de ser un exercici de responsabilitat, és una eina bàsica per tal d'assegurar la qualitat del programa d'activitats, alhora que permet aprendre i millorar.

Seria òptim dur a terme l'avaluació del programa de forma anual (any natural o curs escolar) per tal de valorar el desenvolupament del pla i poder introduir les millores que es considerin necessàries.

PER QUÈ AVALUAR?

Avaluar és important perquè de l'avaluació s'obté informació sobre el funcionament del pla i ens permet detectar mancances i obstacles que tenen els destinataris per adquirir coneixements, sensibilitzar-se per una problemàtica ambiental o modificar les seves actituds i comportaments. També servirà per saber si l'oferta d'activitats és l'adient i cobreix les necessitats del municipi.

Per altra banda, és un acte de responsabilitat perquè com a ens local és altament recomanable informar els usuaris, els veïns i veïnes del municipi i la societat sobre la utilitat i els resultats del programa d'activitats d'educació ambiental.

Disposar de tota aquesta informació permet detectar desviacions respecte dels objectius que s'han proposat en el pla i per millorar de manera contínua. Avaluar permet saber i aprendre.

PLANIFICAR L'AVALUACIÓ

L'avaluació del pla ha de ser planificada ja que depèn en gran part de la bona definició dels objectius i dels trets d'identitat que s'han reflectit en els apartats anteriors. Això permet veure que totes les parts del pla han d'estar ben entreteixides i han de ser coherents les unes amb les altres.

Cal diferenciar entre dos conceptes diferents, l'avaluació i el seguiment. Estrictament, el seguiment seria el control del desenvolupament correcte de les activitats, i també de les eventuais incidències que indiquin la necessitat de millorar el programa. En canvi, l'avaluació pròpiament dita, es centraria en la valoració o el mesurament dels resultats obtinguts pel programa.

És molt habitual no donar-li la importància adequada, per falta de temps i pressupost, entre d'altres motius, per tant, és fonamental preveure aquests obstacles i mirar de solucionar-los.

COM AVALUEM?

Hi ha moltes maneres d'avaluar i no cal limitar-se a l'hora de triar entre fer ús d'unes eines o unes altres. Alguns dels principals instruments que es poden utilitzar a l'hora d'avaluar el pla i el programa d'activitats, i que serveixen per obtenir dades tant quantitatives com qualitatives, són els següents:

- El registre de participants
- Les enquestes
- L'enregistrament directe de dades
- L'observació
- L'entrevista

Per tal de saber quin tipus d'eina és la més adequada, primer s'ha de tenir clar els indicadors que es volen avaluar. Cada indicador requerirà d'un tipus d'eina o d'una altra, o potser, fins i tot de més d'una.

Establiment d'indicadors

Establir indicadors de funcionament del pla és una bona política perquè, com el seu nom indica, poden alertar automàticament de disfuncions.

A tall d'exemple, alguns dels indicadors d'avaluació del programa d'activitats serien els següents:

- Nombre de participants al conjunt del programa i a cada activitat, per tipus de públic
- Nombre d'escolars participants
- Nombre d'iniciatives o activitats realitzades anualment
- Diversitat de les temàtiques tractades
- Nivell de satisfacció ciutadana amb el programa i les activitats

LA COMUNICACIÓ

Un aspecte essencial de PEAM és la comunicació del propi pla i del programa d'activitats als diferents destinataris. Aquesta, es pot organitzar en un pla de comunicació per tal de planificar-la i establir objectius.

Cal descriure bé què volem comunicar i segmentar els destinataris. Alhora, cal triar el canal de comunicació més adequat, segons el públic al qual volem arribar. Hi ha molts canals de comunicació actualment però cal conèixer-los i treballar-los bé. Cal destacar la possibilitat de contactar amb professionals experts que poden ajudar o formar sobre el seu ús.

PER QUÈ COMUNICAR?

La comunicació és un dels fils del PEAM en el qual va teixit. Un dels seus engranatges. La comunicació és bàsica per informar sobre el programa d'activitats disponibles així com per donar a conèixer els objectius i visió de l'Ajuntament envers l'educació ambiental i la sostenibilitat.

És clau planificar la comunicació per tal que aquesta sigui eficient i eficaç. Es pot definir un pla de comunicació del programa per tal de definir les estratègies per comunicar allò que es vol comunicar.

COM COMUNICAR?

Per tal que el pla de comunicació sigui eficaç s'han de tenir present diversos aspectes, però un dels més important és definir el públic destinatari de les accions de comunicació i a qui van dirigides les activitats que s'estan oferint: ciutadania en general, públic escolars, famílies, joves, gent gran, visitants, etc.

Arrel de la definició dels diversos tipus de destinataris que existeixen s'hauran de definir quines son les millors vies de comunicació per a cada tipus. Les estratègies de comunicació són sempre molt més efectives si es focalitza adequadament el destinatari.

Així, és recomanable que l'Ajuntament elabori un pla de comunicació on es defineixi quins canals de comunicació s'han d'emprar segons el tipus de destinatari, el tipus d'iniciativa i la localització d'aquesta al municipi per tal d'assegurar l'èxit de convocatòria i l'adequació del públic assistent.

CANALS DE COMUNICACIÓ A VACARISSES

L'Ajuntament de Vacarisses disposa de diversos canals de comunicació amb la ciutadania. Alguns d'ells és recomanable utilitzar-los només per fer difusió del les activitats a un determinat grup de destinataris, mentre que n'hi ha d'altres que poden servir de mitjà de comunicació al conjunt de destinataris del programa d'activitats.

✓ **Pàgina web municipal**

<https://www.vacarisses.cat/>

La pàgina web municipal està ben actualitzada i els apartats d'agenda i notícies també.

A través d'aquest canal de comunicació s'arriba a tot tipus de ciutadania i fins i tot als visitants de fora del municipi que vulguin participar d'alguna de les activitats.

Cal mantenir aquests esforços en mantenir-la actualitzada i seria convenient anar-hi publicant tota la informació sobre les iniciatives ambientals que s'hagin dut a terme o que es tinguin previstes, amb algunes fotografies de l'esdeveniment i un resum del nombre de participants i de les activitats realitzades. Això pot servir de reclam i que hi hagi un major nombre de persones participants a futures activitats.

També seria convenient crear un apartat exclusiu de medi ambient, a l'apartat del web municipal "T'ho fem fàcil" on publicar-hi, a part de les informacions actuals que apareixen a l'apartat de la regidoria, d'altres més dinàmiques com les campanyes que es vagin realitzant, els espais i activitats que es duguin a terme els curosos que s'ofereixin des de l'Ajuntament (compostatge, residus, reutilització de roba, etc...), com funciona la recollida selectiva, com organitzar festes i fires de forma sostenibles, etc. i on hi pugui haver informació sobre el PEAM així com d'altres documents d'interès.

✓ **Participació ciutadana**

Des del web municipal es pot accedir a la pàgina de Participació Ciutadana en la que es presenten els diversos temes a tractar sempre relacionats amb la vida al municipi.

La pàgina està ben estructurada i ben actualitzada i dona tota la informació necessària per a poder participar de forma efectiva a la vida del municipi, també publica els resultats de les accions que en surten proposades i les que finalment es duen a terme.

Això pot servir de reclam i que hi hagi un major nombre de persones participants a futures convocatòries.

✓ Xarxes socials

Les xarxes socials seran un dels principals canals de difusió de les activitats per alguns sectors de públic. La majoria de destinataris fan ús d'aquestes eines o, com a mínim, d'algunes d'elles i, per tant, s'hauran de prioritzar aquests canals a l'hora de comunicar el programa d'activitats.

Actualment les xarxes socials són utilitzades per qualsevol grup d'edat però caldria prioritzar l'ús d'Instagram i X per un públic adult mentre que caldria invertir esforços de difusió en xarxes més abocades a la gent jove del municipi com Tik-tok o Twitch. El perfil de més edat seguirà la xarxa social Facebook. El canal de Youtube també pot ser necessari per a mostrar vídeos, notícies i altres esdeveniments del municipi i és un canal transversal a gairebé tots els grups d'edat.

Whatsapp o Telegram són les xarxes socials més transversals i les més eficients per a fer arribar informació a la ciutadania de forma immediata.

En cas de voler fer sessions planaries o reunions amb la ciutadania estaria bé disposar d'algun canal com Meet, Jitsi, Zoom o Teams.

L'Ajuntament actualment disposa dels següents perfils a les xarxes socials:

X

[@ajVacarisses](#)

El canal està ben actualitzat amb 1033 potst i 159 seguidors/es.

Facebook

https://ca-es.facebook.com/ajvacarisses/?group_id=0

El canal està ben actualitzat i té 2,8M seguidors/es.

Flickr

<https://www.flickr.com/photos/vacarisses/>

canal per a la difusió de fotografies del municipi amb 70 seguidors/es.

Youtube

[@AjVacarisses](#)

<https://www.youtube.com/user/AjVacarisses>

El canal està ben actualitzat amb 231 vídeos i té 383 subscriptors/es.

Instagram

[@ajvacarisses](#)

El canal està ben actualitzat amb 919 publicacions i 1.432 seguidors/es

Telegram

Servei unidireccional de missatgeria per tal de difondre informació relacionada amb l'agenda, serveis públics, avisos, notícies i incidències varies que puguin ser d'interès per a la població.

Canal ben actualitzat amb 1.730 fotografies, 39 vídeos, 80 arxius i 1.100 enllaços. Té 2.200 subscriptors/es.

✓ Apps

Beesafe

És un canal de comunicació directa entre la població i la Policia Local, sense cap intermediari.

Per fer-ne ús, només cal descarregar l'aplicació, disponible de forma gratuïta, registrar-se i configurar el perfil d'usuari.

Té 5 tipus d'alarmes per activar segons el tipus d'emergència:

- Si hi ha intrusos a casa
- En cas d'incidències amb l'alarma de casa
- Si es detecta activitat sospitosa a alguna casa veïna
- Si s'observa alguna presència estranya al carrer
- Alerta de gènere per violències masclistes

Residus Vacarisses

Nova eina per facilitar a la ciutadania la seva participació en el servei de recollida de residus:

Per fer-ne ús, només cal descarregar l'aplicació, disponible de forma gratuïta i registrar-se amb el codi d'habitatge.

Amb aquesta app es pot:

- Consultar el calendari de recollida
- Consultar la participació en el Porta a Porta
- Sol·licitar la recollida de voluminosos i poda
- Rebre avisos i notificacions relacionats amb el servei
- Enviar incidències

✓ Panell Vilatà

<https://www.vacarisses.cat/serveis-i-tramits/panell-vilata>

És el recurs online per inscriure's a les activitats que promou l'Ajuntament de Vacarisses.

El seu principal objectiu és facilitar un dels tràmits més freqüents, com són les inscripcions, ja que permet accedir-hi amb certificat digital i realitzar pagaments en línia.

✓ Butlletí digital

<https://www.vacarisses.cat/actualitat/mitjans-municipals/butlleti-digital>

És el recurs online per inscriure's a les activitats que promou l'Ajuntament de Vacarisses.

El seu principal objectiu és facilitar un dels tràmits més freqüents, com són les inscripcions, ja que permet accedir-hi amb certificat digital i realitzar pagaments en línia.

✓ **El Terme**

<https://www.vacarisses.cat/actualitat/mitjans-municipals/el-terme>

El Terme és la revista municipal de Vacarisses, elaborada des del Departament de Comunicació de l'Ajuntament. Té una periodicitat mensual i recull l'actualitat del municipi, a més de l'agenda mensual d'activitats, cursos, tallers i festivitats.

Té una tirada impresa d'uns 3400 exemplars repartits pels diferents equipaments municipals. També està disponible on line.

✓ **Vacarisses Ràdio**

FM 107.3

Vacarisses Ràdio és una emissora municipal, gestionada per l'Associació Vacarisses Ràdio.

Defensa de la pluralitat de l'emissora municipal de ràdio de Vacarisses. Suport a les persones col·laboradores i col·laboració amb les entitats. Informar de manera oberta, democràtica, lliure, veraç, imparcial, plural, independent, objectiva, didàctica i professional.

✓ **Material de difusió imprès**

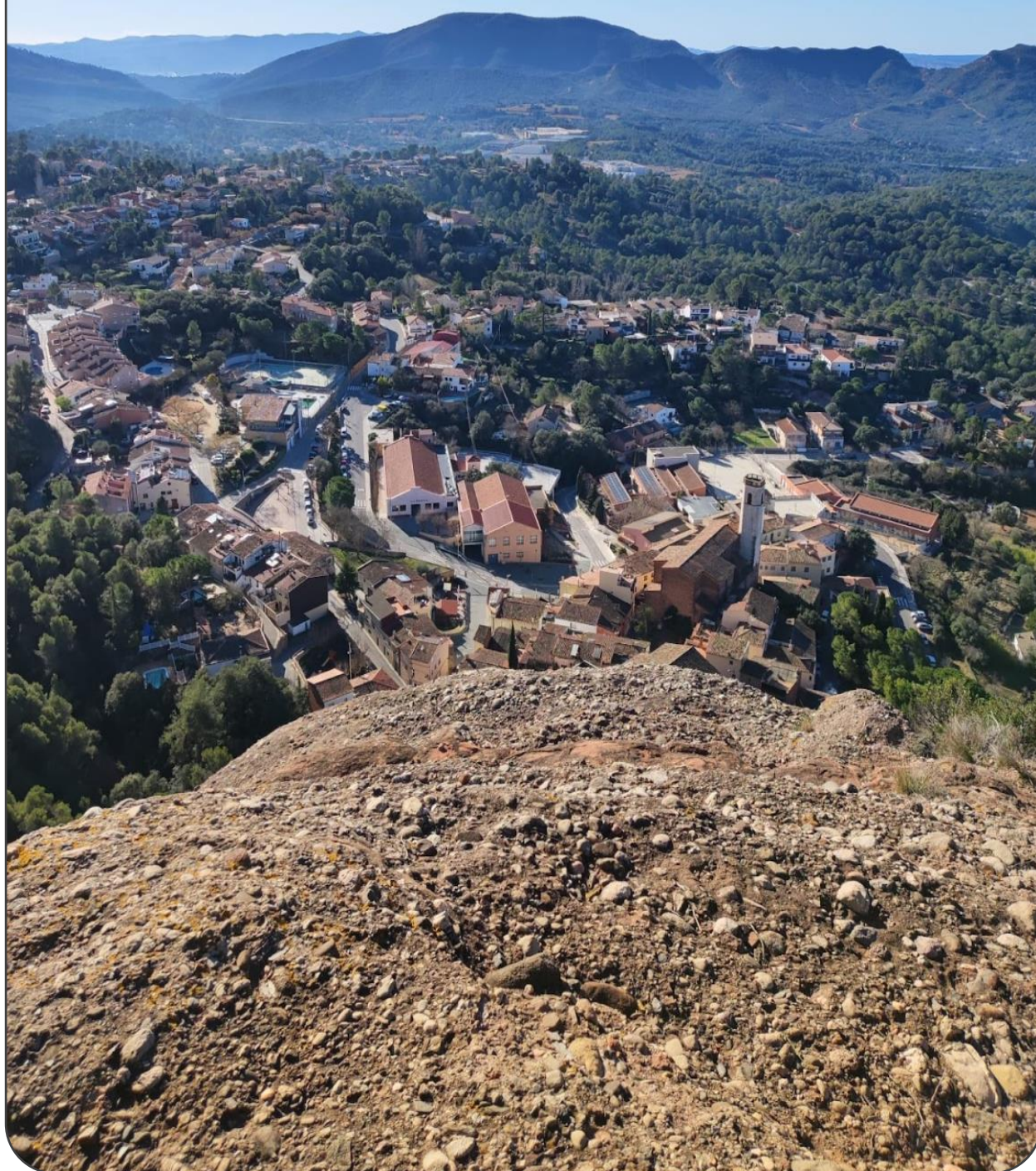
Tot i que és convenient prioritzar els canals de comunicació digitals perquè, actualment, són la via d'obtenció d'informació més utilitzada entre una gran part de la població i, també, per ser conseqüents amb la filosofia municipal de prevenció de residus i conservació de l'entorn, no es pot deixar de banda, en la difusió del pla, l'edició de material de difusió imprès, cartells i tríptics informatius entre d'altres.

S'haurà de preveure en quins casos serà necessària l'edició d'aquests materials (activitats per a gent gran i públic familiar, majoritàriament), el nombre d'unitats a editar (per tal que no hi hagi excedents i, per tant, un malbaratament de recursos) a quins llocs del municipi s'han de col·locar (panells informatius municipals, equipaments municipals, comerços, etc.).

✓ **Contacte directe**

A part d'utilitzar tots aquests canals de comunicació, en alguns casos serà necessari el contacte directe amb els destinataris a través de les entrevistes personals, reunions informatives o de participació ciutadana, el telèfon o el correu electrònic, per tal de comunicar l'oferta educativa. En el cas de les activitats destinades al públic escolar això serà imprescindible.

*“Vacarisses impulsa el coneixement i l'acció:
transformem els reptes ambientals en
oportunitats de millora, fomentant hàbits
sostenibles i enfortint el teixit comunitari. ”*

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Acció Climàtica

Gerència de Serveis de Medi Ambient

*Comte d'Urgell, 187
Recinte de l'Escola Industrial
08036 Barcelona*

*www.diba.cat/mediambient
@AccioClimaDiba*